

דוחות כספיים

תוכן העניינים

113	חוות דעת רואה החשבון המבקר
117	דוח רווח והפסד
118	דוח על הרווח הכולל
119	מאזן
120	דוח על השינויים בהון
121	דוח על תזרימי המזומנים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק אוצר החייל בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה. לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחזדים - לימים 31 בדצמבר 2015 ו- 2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחזדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015, והדוח שלנו, מיום 25 בפברואר 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 24 ב' (2) לדוחות הכספיים בדבר בקשה לאשר תובענה ייצוגית כנגד הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 25 בפברואר 2016

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק אוצר החייל בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לביאור 24 ב' (2) לדוחות הכספיים בדבר בקשה לאשר תובענה ייצוגית כנגד הבנק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) של ה- Committee of Sponsoring Organizations Commission of (COSO) the Treadway, והדוח שלנו מיום 23 בפברואר 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 בפברואר 2016

דוח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

2013	2014	2015	ביאור
587.2	483.2	408.1	2 הכנסות ריבית
154.7	67.2	30.0	2 הוצאות ריבית
432.5	416.0	378.1	2 הכנסות ריבית, נטו
* 35.9	* 60.2	2.5	13, 28 הוצאות בגין הפסדי אשראי
396.6	355.8	375.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
40.8	10.0	20.4	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
234.2	226.1	226.9	4 עמלות
1.5	1.8	3.9	5 הכנסות אחרות
276.5	237.9	251.2	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
* 292.1	* 296.7	293.3	6 משכורות והוצאות נלוות
81.7	82.3	81.8	16 אחזקה ופחת בניינים וציוד
146.2	153.5	143.0	7 הוצאות אחרות
520.0	532.5	518.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
153.1	61.2	108.7	רווח לפני מיסים
* 53.3	* 23.6	43.1	8 הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:			
* 99.8	* 37.6	65.6	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי למניה בש"ח			
9			
רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח			
* 0.79	* 0.30	0.52	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניית בכורה בת 0.001 ש"ח			
* 7.88	* 2.97	5.18	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח			
* 39.38	* 14.84	25.89	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. 1) ו- (2) להלן.

עופר סלפטר **יעקב מלכין** **סמדר ברבר-צדיק**
 סמנכ"ל, חשבונאי ראשי מנהל כללי יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 25 בפברואר 2016

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	
(1)	99.8	(1) 37.6	65.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
				התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
	(39.1)	(22.8)	(16.2)	לפי שווי הוגן נטו
(1)	(4.8)	(1) 0.1	3.2	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (2)
(1)	14.9	(1) 8.5	4.9	השפעת המס המתייחס
	(29.0)	(14.2)	(8.1)	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
(1)	70.8	(1) 23.4	57.5	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. (1) ו-2 להלן.

(2) משקף בעיקר התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פיצויים להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן ליום 31 בדצמבר
(כסומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	ביאור	
			נכסים
3,356.2	5,196.4	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,821.4	1,809.0	12	ניירות ערך(1)
* 11,489.2	11,921.1	13,28	אשראי לציבור
* (142.1)	(129.7)		הפרשה להפסדי אשראי
11,347.1	11,791.4		אשראי לציבור, נטו
37.0	51.5	14	אשראי לממשלה
85.6	81.2	16	בניינים וציוד
29.8	10.2	א,26	נכסים בגין מכשירים נגזרים
* 215.0	232.3	17	נכסים אחרים
16,892.1	19,172.0		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
13,072.7	15,454.3	18	פקדונות הציבור
201.5	185.2	19	פקדונות מבנקים
290.0	233.0		פקדונות הממשלה
777.1	665.9	20	כתבי התחייבות נדחים
50.2	31.6	א,26	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
* 1,393.4	1,437.3	21,28	התחייבויות אחרות(2)
15,784.9	18,007.3		סך כל ההתחייבויות
* 1,107.2	1,164.7	א23	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
16,892.1	19,172.0		סך כל ההתחייבויות והון

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. 1) ו-2) להלן.

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן וניירות ערך אשר שועבדו למלווים, ראה ביאור 12, ניירות ערך, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים בסך 8.0 מיליון ש"ח ו-17.5 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015 ו-31 בדצמבר 2014, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015
 כסומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

סך כל ההון	עודפים (גרעונות)	רווח כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרן הון מפרמיה	הון המניות הנפרע	
* 1,027.8	* 598.2	51.8	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 1 בינואר 2013
(4.8)	(1.4)	(3.4)	-	-	-	השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים*
1,023.0	596.8	48.4	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 1 בינואר 2013 ללא החדשים*
99.8	99.8	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון*
(10.0)	(10.0)	-	-	-	-	דיבידנד
(29.0)	-	(29.0)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*
1,083.8	686.6	19.4	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013*
37.6	37.6	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון*
(14.2)	-	(14.2)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*
1,107.2	724.2	5.2	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014*
65.6	65.6	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(8.1)	-	(8.1)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1,164.7	789.8	(2.9)	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור. 1 ג. 1) ו- (2) להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
*	*	*
99.8	37.6	65.6
התאמות:		
14.3	13.6	12.4
*	*	*
35.9	60.2	2.5
(22.5)	(31.3)	35.1
(1.8)	(0.9)	(0.5)
-	0.1	(2.7)
*	*	*
(10.7)	(13.9)	1.5
*	*	*
(0.8)	6.3	5.8
48.0	33.4	22.5
0.3	(0.3)	(0.9)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
(95.8)	2.4	3.3
(100.8)	(0.7)	(456.3)
(20.7)	(13.5)	(14.5)
146.1	(3.5)	(1.7)
4.2	(23.6)	19.4
*	*	*
(15.3)	(42.6)	(13.9)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(37.4)	(3.7)	(16.3)
(203.9)	514.4	2,381.6
34.6	35.7	(57.0)
(22.8)	(3.8)	(17.9)
*	*	*
25.6	(7.6)	50.8
(123.7)	558.3	2,018.8
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת		

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור. ג. 1) ו- (2) להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
5.1	0.9	66.9
(1,700.8)	(1,497.3)	(1,527.4)
2,097.4	934.6	1,146.9
210.0	13.7	276.4
(5.5)	(8.2)	(8.3)
-	-	3.0
606.2	(556.3)	(42.5)
תזרימי מזומנים לפעילות מימון		
94.0	-	-
(10.0)	-	-
(76.4)	(70.6)	(133.7)
7.6	(70.6)	(133.7)
גידול (קיטון) במזומנים		
490.1	(68.6)	1,842.6
2,684.0	3,173.8	3,105.5
(0.3)	0.3	0.9
3,173.8	3,105.5	4,949.0
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:		
685.6	569.2	476.9
251.6	191.7	140.4
71.4	90.1	58.2
10.0	4.3	4.8

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015

תוכן עניינים

125	עיקרי המדיניות החשבונאית	.1
155	הכנסות והוצאות ריבית	.2
156	הכנסות מימון שאינן ריבית	.3
157	עמלות	.4
157	הכנסות אחרות	.5
157	משכורות והוצאות נלוות	.6
158	הוצאות אחרות	.7
159	הפרשה למיסים על הרווח	.8
163	רווח למניה רגילה	.9
163	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	.10
164	מזומנים ופיקדונות בבנקים	.11
165	ניירות ערך	.12
168	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	.13
169	אשראי לממשלות	.14
169	השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה	.15
170	בניינים וציוד	.16
171	נכסים אחרים	.17
171	פיקדונות הציבור	.18
172	פיקדונות מבנקים	.19
172	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	.20
173	התחייבויות אחרות	.21
174	זכויות עובדים	.22
184	הון עצמי	א.23
186	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	ב.23
192	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	.24
195	שעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות	.25
196	מכשירים נגזרים ופעילויות גידור	א.26
197	פעילויות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון	ב.26
203	מגזרי פעילות	.27
209	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	.28
209	א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים – הפרשה להפסדי אשראי	
	ב. חובות:	
211	1. איכות אשראי ופיגורים	
	2. מידע נוסף על חובות פגומים:	
212	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית	
214	ב. יתרות ממוצעות והכנסות ריבית	
215	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש	
218	ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה	
219	ד. מכשירים פיננסיים חוץ – מאזניים	

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015

תוכן העניינים

220	29.	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
222	30.	נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון
227	א.31	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
231	ב.31	פריטים הנמדדים בשווי הוגן
234	ג.31	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
237	32.	בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק
242		חוות דעת אקטואר

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק אוצר החייל בע"מ הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. פרסום הדוחות הכספיים הינו על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הבנק נשלט שליטה ישירה על ידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן "הבנק הבינלאומי" או "החברה האם" לפי העניין) ועל ידי חבר משרתי הקבע והגימלאים בע"מ (להלן "חבר"). בהיתר השליטה שקיבלו הבנק הבינלאומי וחבר הותר שיתוף פעולה ביניהם בתנאים מגבילים ונקבעו תנאים נוספים באשר לשליטה, למניעת תחרות ולשירותים אותם יקבל הבנק. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 בפברואר 2016.

(2) הגדרות

דוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים הנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי ASC 168 (FAS 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים. מטבע הפעילות של הבנק הינו שקל.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

בעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.
סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
עלות - עלות בסכום מדווח.
דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

דוחות כספיים אלה הוכנו באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, זכויות עובדים, התחייבויות תלויות והפרשות, עסקאות עם צדדים קשורים, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

(א) במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הקבוצה מטפלת בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

(ב) במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הקבוצה פועלת לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

(ג) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

(ד) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;

(ה) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למאות אלפים קרובים, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(3) בסיס המדידה

- הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:
- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון): השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
 - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
 - נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
 - הפרשות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 ערך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכת אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

בשנת 2015 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
2. יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה.
3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנוגע להבחנה בין התחייבויות והון.
4. גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים.
5. עדכון מבנה הדוח לציבור.
6. סיכון אשראי לפי ענפי משק.
7. קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים.
8. מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גאוגרפיים.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות כספיים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, נדרש לפנות לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), ייכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.

- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1.1.2013, ובתקופות לאחר מכן, ייכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.

בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

כמו כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

א. עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים
הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה. הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס שנתי ומעדכן הנחות אליו בעת הצורך.
 - שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
 - ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
 - הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.
- הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת
- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. התכנית מספקת חשבון אישי לכל משתתף ומספקת הטבות המבוססות ככלל על ההפקדות ותשואת ההשקעות. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.
- הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
 - לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
 - כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידי לידוח רווח והפסד.
- היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה
- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
 - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.
- הטבות אחרות לאחר סיום העסקה – מענק בגין אי ניצול ימי מחלה
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
 - לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
 - שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר מופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ב. המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים
- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
 - רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידי לידוח רווח והפסד.
 - בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
 - למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק טרם יישום הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ד.ד.1 (16) לדוחות הכספיים לשנת 2014.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. דרישות גילוי בדוחות לשנת 2015:

בדוחות הכספיים לשנת 2015 נכלל גילוי בדבר השפעת החוזר על תקופות השוואה לשנים 2013 ו-2014 המוצגות בדוח. כמו כן, ניתן גילוי על השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובביאור 10 על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו מבהירה בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים". בנוסף, נכלל גילוי בביאור 22 בדבר זכויות עובדים בהתאם למתכונת שנקבעה על ידי הפיקוח על הבנקים. לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו-2014 השתמש הבנק משקולים פרקטיים בשיעורי התשואה בפועל בשנים אלה לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים.

2) חובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק כי החל מיום 1 ביולי 2015 לאשראי שניתן במסגרת קרנות מדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים המובטח בערבות מדינה, הנמדד במסלול הקבוצתי ונמצא בפיגור של מ-150 יום ועד שנתיים, יינתן מקדם מחיקה חשבונאית מתאים לשיעור מימוש הערבות בתקופה. לאחר תקופה זו תמחק יתרת החוב הרשומה במלואה. ההפרשה בגין חובות מובטחים כאמור הנמדדים במסלול פרטני הותאמה לשיעור המימוש האמור. שינוי המדיניות החשבונאית, כאמור יושמה בדרך של יישום למפרע, לרבות תיקון של מספרי השוואה. להלן השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים והנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, כאמור בסעיפים 1) ו-2) לעיל.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
ההשפעה מיישום הכללים				ההשפעה מיישום הכללים			
השפעת היישום בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה	כפי שדווח בדוחות אלה	השפעת היישום בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה	כפי שדווח בדוחות אלה
26.3	9.6	-	35.9	56.9	3.3	-	60.2
296.0	-	(3.9)	292.1	289.3	-	7.4	296.7
55.7	(3.9)	1.5	53.3	27.7	(1.3)	(2.8)	23.6
103.1	(5.7)	2.4	99.8	44.2	(2.0)	(4.6)	37.6
רווח והפסד							
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
משכורות והוצאות נלוות							
הפרשה למיסים על הרווח							
רווח נקי							
רווח המיוחס לבעלי מניות הבנק:							
רווח בסיסי למניה בש"ח							
0.81	(0.03)	0.01	0.79	0.35	(0.02)	(0.03)	0.30
8.14	(0.45)	0.19	7.88	3.49	(0.16)	(0.36)	2.97
40.68	(2.25)	0.95	39.38	17.44	(0.79)	(1.81)	14.84
רווח כולל אחר							
-	-	(4.8)	(4.8)	-	-	0.1	0.1
12.9	-	2.0	14.9	8.6	-	(0.1)	8.5
76.9	(5.7)	(0.4)	70.8	30.0	(2.0)	(4.6)	23.4
רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק							

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
כפי שדווח בדוחות אלה	ההשפעה מיישום הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	השפעת היישום למפרע חובות מובטחים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
11,489.2	-	(24.5)	11,513.7	אשראי לציבור
(142.1)	-	(1.7)	(140.4)	הפרשה להפסדי אשראי
11,347.1	-	(26.2)	11,373.3	אשראי לציבור, נטו
215.0	6.0	9.9	199.1	נכסים אחרים
1,393.4	15.8	-	1,377.6	התחייבויות אחרות
724.2	(3.6)	(16.3)	744.1	עודפים
5.2	(6.2)	-	11.4	רווח כולל אחר מצטבר
1,107.2	(9.8)	(16.3)	1,133.3	סך כל ההון
9.59%	-	(0.11%)	9.70%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.59%	-	(0.11%)	9.70%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.13%	-	(0.08%)	14.21%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים לתקופות שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013:

הבנק יישם את הכללים החדשים בדרך של יישום למפרע והציג מחדש את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013: קיטון בעודפים בסך 1.4 מיליוני ש"ח, הכרה בקרן הון בסך של 3.5 מיליוני ש"ח שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים", מסכום זה 3.5 מיליוני ש"ח קרן הון בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארה"ב. סך הקיטון בהון 4.9 מיליוני ש"ח.

לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מגודרת לעובדים לא הובאה בחשבון באופן מיידי אלא כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתם נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015, 60% מיום 1 בינואר 2016 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים. במקביל לפרסום החוזר כאמור, פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא שתחולתו החל מיום 1 בינואר 2015, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל ולפי

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ. ליישום החוזר לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

4 גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי בנושא זה לשינויים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". כמו כן, החוזר מתאים את הגילוי בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה.

לאחר התיקון, המידע בנושא זה בדוח לציבור ניתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. הבנק מיישם הוראות אלה החל מיום 1.1.2015. ליישום החוזר לא הייתה השפעה מהותית על הבנק למעט עדכון הגילוי בנושא צדדים קשורים. ראה גם ביאור 32 בדבר בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק.

5 עדכון מבנה הדוח לציבור

ביום 28 באפריל 2015 פרסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת דוחות השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן, החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי של דוח הדייקטוריון, מבטל את פרק סקירת ההנהלה, תוך שילוב הגילויים שנכללו בו בפרקים אחרים במסגרת הדוח לציבור, וכן קובע דרישות לדיווח מפורט באינטרנט בדבר סיכונים. הבנק מיישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015. ליישום החוזר לא הייתה השפעה על הבנק למעט השפעה הצגתית של עדכון מבנה הדוח הכספי כאמור לעיל.

6 סיכון אשראי לפי ענפי משק

ביום 9 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "סיכון אשראי לפני ענפי משק". החוזר מאמץ את הסיווג האחד של ענפי הכלכלה - 2011 שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בהתאם לחוזר התאים הבנק את הגילוי בדבר חשיפות האשראי לפי ענפי משק במטרה להתאים לשיטת הסיווג ולהגדרות החדשות בנוגע לענפים השונים. הבנק יישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2015 בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לא הייתה השפעה מהותית.

7 קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. הבנק יישם את ההוראות באופן של מכאן ואילך. הבנק יישם את ההוראות באופן של מכאן ואילך. ליישום לראשונה של ההנחיות שנקבעו בקובץ השאלות ותשובות המעודכן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

8) דיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גאוגרפיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב- ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים. כמו כן, נדרש לתת גילוי על מגזרי פעילות בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר ולא נדרש גילוי נפרד על מגזר הניהול הפיננסי.

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.

- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן. יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי. ביאור 27 הותאם כדי לכלול את הגילוי החדש בכפוף להוראות המעבר כמפורט לעיל.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם הפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הבאים אשר מוכרים ברווח כולל אחר, הנובעים מתרגום של:

- מכשירים פיננסיים הוניים המסווגים כזמינים למכירה (למעט במקרה של ירידת ערך ואז הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר מסווגים מחדש לרווח והפסד);

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
%	%	%				
(7.0)	12.0	0.28	3.47	3.89	3.90	שער החליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(2.8)	(1.2)	(10.05)	4.78	4.73	4.25	שער החליפין של האירו (בש"ח)
(4.9)	5.6	(4.68)	5.74	6.06	5.78	שער החליפין של הלירה שטרלינג (בש"ח)
(4.4)	0.8	(0.23)	3.9	3.93	3.92	שער החליפין של הפרנק השוויצרי (בש"ח)
						מדד המחירים לצרכן -
1.9	(0.1)	(0.9)	102.2	102.1	101.2	לחודש נובמבר (בנקודות)
1.8	(0.2)	(1.0)	102.3	102.1	101.1	לחודש דצמבר (בנקודות)

(2) בסיס האיחוד

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת. הקבוצה שולטת בנרכשת כאשר היא חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הקבוצה ועל ידי אחרים. להנחיות בנושא צירופי עסקים אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של החברה הבת שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.

עסקאות בין חברתיות

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא הייתה קיימת ראייה לירידת ערך.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- (א) הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:
- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
 - (ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
 - (ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד. (5) להלן.
 - (ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד. (6) להלן.
 - (ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015, הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנוגע לחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שאינו לדירור ובפרט בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- (1) אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- (2) כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי (לפחות 20%) את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחודשת של האמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע את החוב והוא צפוי לעמוד בתנאי ההסדר החדש.

חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או קבע כי יפרע בחלקו או במלואו בדרך של קבלת נכסים אחרים מוגדר חוב שאורגן מחדש.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה יקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית. חובות שתנאיהם שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. למרות האמור לעיל, לגבי החובות שנבחנו על בסיס קבוצתי שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר כשל, נבחן הצורך במחיקה חשבונאית מיידית. בכל מקרה, לגבי חובות כאמור מבוצעת מחיקה חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 60 ימים או יותר.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

הבחינה כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף הכמותי ומדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין המסלול הבחינה הפרטנית לבין המסלול לבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הלוואות לדיור

ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה החדשה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן וריבית והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי. בנוסף, הבנק מיישם את הוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור".

הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי אחר

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על הנחיות המפורטות בהוראות הדיווח לציבור. חישוב ההפרשה מבוסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בטווח של 5 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

בנוסף לממוצע שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות). לעניין זה, בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינם בעייתיים, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית, נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגבייה לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינם בעייתיים לאנשים פרטיים במועד הדיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. עוד נקבע כי בנקים ששיעור הפסד השנתי שלהם נמוך מ-0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ-0.5%. הבנק פועל בהתאם לאישור שנתקבל מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי נמוך כאמור. מהאמור מוחרג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לאמור בחוזר, הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות ונערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית חישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם ההתאמה האיכותי כנדרש בהוראות.

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק לא שומר הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון, הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית של כל יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק כי החל מיום 1 ביולי 2015 לאשראי שניתן במסגרת קרנות מדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים המובטח בערבות מדינה, הנמדד במסלול הקבוצתי ונמצא בפיגור של מ-150 יום ועד שנתיים, ינתן מקדם מחיקה חשבונאית מתאים לשיעור מימוש הערבות בתקופה. לאחר תקופה זו תמחק יתרת החוב הרשומה במלואה. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק. למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף ד. (3) לעיל.

לגבי חובות שנבחנו ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20. הדרישות מחייבות את הבנק לספק גילוי רחב בקשר ליתרות חוב, תנועות ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי, אינדיקציות לאיכות האשראי, רכישות ומכירות מהותיות של חובות במהלך התקופה. כמו כן, החל משנת 2015, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בדבר שינוי מבנה דוחות הכספיים הבנק מציג ריכוז מידע עיקרי בדבר סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (ראה ביאור 13) ומידע נוסף על סיכון אשראי כאמור (ראה ביאור 28).

5) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.
- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- השקעותיו של הבנק בקרנות השקעה פרטיות מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ד. (7) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ד. (8) להלן.

6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית, וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

גידור שווי הוגן

כאשר נגזר משמש כמכשיר המגדר את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן לייחס אותה לסיכון מסוים, שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

נגזרים שאינם משמשים לגידור

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים שהופרדו ושאינם משמשים לגידור

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכוני אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

7 קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הקבוצה מיישמת את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית -ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את המחילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב-ASU 2009-05 מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 18, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

8) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו. לעניין זה, ירידת דירוג משמעותית תחשב כירידת דירוג הנייר מתחת לדירוג השקעה;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי אגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של אגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשוויו ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה באור ד. 4 לעיל.

9 קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם להוראות, הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;

- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;

- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז. כמו כן, הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

עם זאת, בהתאם להוראות בנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים. לאור זאת, הבנק לא מקזז מאזנית סכומים אלו.

10 העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לשעבר או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה. החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את עדכון תקינה חשבונאית -ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, שמהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC) (860). בהתאם לעדכון הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון: (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר; וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; וכן
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

11) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס. פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריט הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

- בניינים ומקרקעין - 25-50 שנים.
- ריהוט וציוד - 7-17 שנים.
- כלי רכב - 5 שנים.
- שיפורים במושכר - 7-18 שנים.
- ציוד IT - 3-8 שנים.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

12) חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושאת הקבוצה באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה וודאי באופן סביר שהאופציה תמומש. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים, בגין דמי חכירה מותנים, כאשר ההתניה מתבררת.

13) נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או למותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי התוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה לגבי עלויות תוכנה הינו - 5 שנים. האומדנים בדבר שיטת ההפחתה, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בסוף כל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

14) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר השבה של הנכס. הסכום בר השבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוקצה בין בעלי מניות הבנק ובין בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

15) עסקאות תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל.

16) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיות. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיות, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בביאור 24 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגינן הפרשה. בתביעות ותלויות שהתממשותן מוערכת כקלושה (פחות מ-20%) ניתן גילוי אם החשיפה הגלומה בהן הינה מהותית, בהתייחס להון של הבנק.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

17) הוצאות מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מיסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מיסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מיסים. אולם, הקבוצה לא מכירה במסים נדחים לגבי הפרשים הזמניים הבאים:

- ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס;

- הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה והקבוצה שולטת במועד היפוך הפרש, וכן צפוי שהם לא יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מיסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הקבוצה מביאה בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

במידה ואין זה צפוי שלקבוצה תהיה הכנסה חייבת מספיקה נכסי מיסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבות מיסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מיסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(18) רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(19) דיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים. הגילוי הנוסף בהתאם לגישת ההנהלה הינו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב ASC 280. (ראה ביאור 27 לדיווח).

מתכונת הדיווח החדשה יושמה לראשונה החל מהדוח לשנת 2015, זאת בכפוף להקלות והוראות מעבר שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, לפירוט ראה ביאור 1 ג.8).

מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

20) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי הוגן.

21) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

עמלות ליצירת אשראי

עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, לא מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הריבית האפקטיבית ומדוחות כחלק מהכנסות ריבית.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

עמלות הקצאת אשראי

עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.

שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך, בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים, או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בהתאם לטיטת הוראות המעבר לשנת 2015, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1.1.2018.

בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים, וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

2) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברת כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו כמפורט להלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
- הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חברות מוחזקות, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וכן את ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".

- הטיפול שנקבע בסעיף 74.ב.ב בהוראות הדיווח לציבור בדבר נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לפי IFRS 5 לא יחול על השקעות בחברות כלולות.

- יודגש כי הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית, המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי, שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, לצורך יישום מדיניות חשבונאית אחידה עם זו של הבנק בוטלה. במקומה נוסף סעיף בהוראות המעבר לשנת 2015 שמאפשר לבנק משיקולים פרקטיים בשנים 2016 ו- 2017 לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמושמת על ידי חברה כלולה ריאלית, העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם ל-IFRS.

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. ההוראות בנושא "push down accounting" יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016.

הבנק בוחן את ההשפעה של החוזר על דוחותיו הכספיים.

3) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים ארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים".

בנקים נדרשים ליישם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון לנתונים המתייחסים לתקופות קודמות, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4) מיסים על הכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ – מיסים על הכנסה".

בהתאם לחוזר נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2017. בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. אין חובה לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו.

הבנק בוחן את השלכות החוזר על דוחותיו הכספיים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

5) תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון
ביום 15 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון". בהתאם לטיוטה, בחודש יוני 2014 פרסם ה-FASB את תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון. בין היתר, התיקון מבהיר כי עסקאות רכש חוזר לפדיון יטופלו מבחינה חשבונאית כחוב מובטח, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר במימון, בהן צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן כולל דרישות גילוי מסוימות. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארה"ב, בשינויים המתחייבים.
ליישום הטיוטה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 2 – הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
א. הכנסות ריבית (1)			
496.3	438.1	382.6	מאשראי לציבור
26.8	13.6	3.2	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
10.6	7.6	4.2	מפקדונות בבנקים
52.8	23.3	15.5	מאגרות חוב
0.7	0.6	2.6	מנכסים אחרים
587.2	483.2	408.1	סך כל ההכנסות מריבית
ב. (הכנסות) הוצאות ריבית			
103.0	32.5	7.9	על פקדונות הציבור
2.2	0.7	0.2	על פקדונות הממשלה
1.3	0.5	(0.3)	על פקדונות מבנקים
48.0	33.4	22.5	על כתבי התחייבות נדחים
0.2	0.1	(0.3)	על התחייבויות אחרות
154.7	67.2	30.0	סך כל הוצאות הריבית
432.5	416.0	378.1	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית (2)			
(1.2)	(2.3)	(2.8)	הכנסות ריבית
-	-	-	הוצאות ריבית
(1.2)	(2.3)	(2.8)	סך הכל בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור
ד. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
8.4	4.1	1.9	מוחזקות לפידיון
43.6	19.1	13.5	זמינות למכירה
0.8	0.1	0.1	למסחר
52.8	23.3	15.5	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' וב'.

ביאור 3- הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
(35.9)	56.7	(4.0)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1) ALM		
(35.9)	56.7	(4.0)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		
א.2. מהשקעות באיגרות חוב		
41.5	23.1	18.4
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (2)		
41.5	23.1	18.4
סך הכל מהשקעה באג"ח		
33.0	(72.2)	3.4
א.3. הפרשי שער, נטו		
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
38.6	7.6	17.8
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
1.2	1.6	2.2
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (3)		
1.0	0.8	0.4
סך הכל מפעילויות מסחר (4)		
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת הסיכון		
חשיפת ריבית		
2.2	2.4	2.6
סך הכל		
40.8	10.0	20.4

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
 (3) מזה חלק הרווחים/ (ההפסדים) (0.2) (בשנים 2014 ו-2013 היה- 0) הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 12.0 מיליון ש"ח (בשנים 2014 ו-2013 – 9.8 מיליון ש"ח ו- 5.4 מיליון ש"ח, בהתאמה).
 (4) להכנסות מריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר, ראה באור 12.

ביאור 4 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
55.5	51.0	48.0	ניהול חשבון
31.3	28.1	25.6	כרטיסי אשראי
65.8	68.1	69.4	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים
15.6	23.7	24.9	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
44.1	31.4	33.8	טיפול באשראי
12.7	13.3	14.8	הפרשי המרה
2.9	4.2	3.8	פעילות סחר חוץ
6.3	6.3	6.6	עמלות אחרות
234.2	226.1	226.9	סך כל העמלות

ביאור 5 – הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
-	0.1	2.7	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
1.5	1.7	1.2	אחרות
1.5	1.8	3.9	סך כל הכנסות האחרות

ביאור 6 – משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
*2013	*2014	2015	
191.5	183.3	189.5	משכורות
20.4	20.5	20.1	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
2.1	4.8	2.5	הטבות לזמן ארוך
58.3	59.4	57.5	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
1.4	9.3	4.0	הטבה מוגדרת
15.5	16.6	16.4	הפקדה מוגדרת
2.9	2.8	3.3	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה
292.1	296.7	293.3	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

*הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ג.1).

ביאור 7 – הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
17.7	14.2	15.0	שיווק ופרסום
9.4	9.2	10.0	תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכו')
91.7	100.7	89.2	מחשב (למעט משכורות, פחת והפחתות)
2.4	2.5	2.4	משרדיות
1.4	2.4	1.9	ביטוח
4.8	4.4	4.9	שירותים מקצועיים (ייעוץ משפטי ואחר, ביקורת, שמאות וכו')
2.7	2.5	2.6	שכר חבר הדירקטוריון והחזר הוצאות לדירקטורים
1.8	1.8	1.3	הדרכה, השתלמויות וכו'
5.2	5.9	4.9	עמלות
9.1	9.9	10.8	אחרות
146.2	153.5	143.0	סך כל ההוצאות האחרות

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח

1. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
* 64.0 *	38.6	42.7	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון (1)
-	(1.1)	(1.1)	מיסים שוטפים בגין שנים קודמות
64.0	37.5	41.6	סך כל המיסים השוטפים
בתוספת (בניכוי):			
* (10.6) *	(14.5)	0.4	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
(0.1)	0.6	1.1	מיסים נדחים בגין שנים קודמות
* (10.7) *	(13.9)	1.5	סך כל המיסים הנדחים**
53.3	23.6	43.1	הפרשה למיסים על ההכנסה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
* (5.8) *	(14.2)	0.1	**מיסים נדחים
* (5.3)	-	1.2	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים (2)
0.4	0.3	0.2	שינוי בשיעור המס
(10.7)	(13.9)	1.5	מיסים נדחים שסווגו מחדש מהון לרווח והפסד
			סך כל המיסים הנדחים

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. 1 (1 ו-2).

1. שומות סופיות הוצאו לתאגיד הבנקאי עד וכולל שנת המס 2011.

2. א) מימוש המיסים הנדחים מבוסס על פירעון ההתחייבויות העתידיות בכפוף להכרה של רשויות המס בהוצאות, והם מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים במועד ההיפוך (37.18%).

ב) שינויים בשנת הדיווח ביתרת מיסים נדחים שאינם כלולים בדוח רווח והפסד הסתכמו ב- 1.2 מיליון ש"ח.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח

2. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי ובין הפרשה למיסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31			
2013	2014	2015	
סכום המס	סכום המס	סכום המס	
36.21%	37.71%	37.58%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי
* 55.4	23.1	40.8	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
מס (חסכון במס) בגין:			
(5.3)	-	1.2	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
(0.1)	(0.5)	-	מיסים בגין שנים קודמות
3.3	1.4	1.4	הוצאות אחרות לא מוכרות (קנסות, הוצאות עודפות)
(0.1)	(0.1)	(0.4)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
0.1	(0.3)	0.1	אחר
53.3	23.6	43.1	הפרשה למיסים על ההכנסה

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. 1 (1 ו-2) להלן.

3. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

א. היתרה

מיסים נדחים לקבל				
שיעור מס ממוצע		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
37.7%	37.2%	49.5	50.1	מהפרשה להפסדי אשראי
37.7%	37.2% *	27.8	27.3	מהפרשה לחופשה ומענקים
37.7%	37.2% *	9.1	6.8	מעודף התחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
23.9%	23.6%	0.6	0.7	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
37.7%	37.2%	3.4	2.8	אחר - מפריטים כספיים
36.7%	36.1%	90.4	87.7	סך הכל

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. ג. 1.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ב. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2015

סך הכל	אחרים	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית	הפרשה לחופשה ומענקים	התאמת נכסים		יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2015
				לא כספיים בני פחת	הפרשה להפסדי אשראי	
90.4	3.4	9.1	27.8	0.6	49.5	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2015
(0.1)	(0.6)	(2.7)	1.5	0.1	1.6	שינויים אשר נזקפו לרוו"ה
(1.2)	-	0.4	(1.6)	-	-	שינויים אשר נזקפו להון
(0.2)	-	0.1	0.1	-	(0.4)	שינויים אשר נזקפו מהון לרוו"ה
(1.2)	-	(0.1)	(0.5)	-	(0.6)	השפעת השינוי בשיעור המס
87.7	2.8	6.8	27.3	0.7	50.1	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
87.7	2.8	6.8	27.3	0.7	50.1	נכס מס נדחה
-	-	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
87.7	-	-	-	-	-	נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	-	-	התחייבויות מס נדחה
-	-	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	-	-	התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2014

סך הכל	אחרים	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית	הפרשה לחופשה ומענקים	התאמת נכסים		יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2014
				לא כספיים בני פחת	הפרשה להפסדי אשראי	
76.5	4.6 *	9.7 *	24.8	0.8	36.6	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2014
14.2	(1.2) *	(0.7) *	3.0	(0.2)	13.3	שינויים אשר נזקפו לרוו"ה
-	-	-	-	-	-	שינויים אשר נזקפו להון
(0.3)	- *	0.1	-	-	(0.4)	שינויים אשר נזקפו מהון לרוו"ה
-	-	-	-	-	-	השפעת השינוי בשיעור המס
90.4	3.4 *	9.1 *	27.8	0.6	49.5	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014
90.4	3.4 *	9.1 *	27.8	0.6	49.5	נכס מס נדחה
-	-	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014
90.4	-	-	-	-	-	נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014
-	-	-	-	-	-	התחייבויות מס נדחה
-	-	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014
-	-	-	-	-	-	התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. ג. 1).

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

4. שינויי חקיקה בתחום המס

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטיים לבנק בשנים 2013-2015:

2013 – 25%
2014 – 26.5%
2015 – 26.5%

ביום 5 בינואר 2016 פורסם ברשומות תיקון מס 216 לפקודת מס הכנסה הקובע הורדת מס חברות בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25% החל מ-1 בינואר 2016. אילו החקיקה היתה מושלמת למעשה עד ליום 31 בדצמבר 2015, השפעת השינוי על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר היתה מתבטאת בקיטון ביתרות נכסי המיסים הנידחים בסך של 3.0 מיליוני ש"ח. עדכון יתרות המיסים הנידחים היה מוכר כנגד הוצאות מיסים נדחים בסך 3.0 מיליון ש"ח.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

ב. עדכון מס ערך מוסף, מס רווח ומס שכר

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21%, ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים יירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-35.9% משנת 2016 ואילך. (שיעור המס לשנת 2016 כולל קיטון בשיעור מס החברות ל-25% משנת 2016 ואילך כמפורט בסעיף 4 לעיל). השינוי בשיעור מס הרווח ומס השכר המפורט לעיל הביא לקיטון בסעיף נכסי מסים נדחים בסך של כ-1.4 מיליון ש"ח, ולקיטון בסעיף התחייבויות בשל הטבות לעובדים בסך של כ-0.9 אלפי ש"ח. עדכון יתרות המסים הנדחים הוכר כנגד הוצאות מסים נדחים בסך של כ-1.2 מיליון ש"ח וכנגד רווח כולל אחר בסך של 0.2 מיליון ש"ח.

ביאור 9 – רווח למניה רגילה

רווח בסיסי למניה

(1) רווח המיוחס לבעלי המניות של הבנק

חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר 2015 התבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות, באופן הבא:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
99.8 *	37.6	65.6
רווח בסיסי		
סך כל הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק		

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובגין יישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1. ג. 1 (1 ו-2).

(2) ממוצע משוקלל של מספר המניות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
54,337	54,337	54,337
12,671.2	12,671.2	12,671.2
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה		
ליום 31 בדצמבר (מניות בנות 0.0001, 0.001, 0.005) באלפים		
ממוצע משוקלל של ערך נקוב בש"ח		

ביאור 10 – רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

סך הכל רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
	התאמות בגין התחייבויות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
51.8	-	51.8
(3.4)	(3.4)	-
48.4	(3.4)	51.8
(29.0)	(2.8)	(26.2)
19.4	(6.2)	25.6
(14.2)	-	(14.2)
5.2	(6.2)	11.4
(8.1)	2.0	(10.1)
(2.9)	(4.2)	1.3

יתרה ליום 1 בינואר 2013
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים*
יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים
שינוי נטו במהלך השנה

יתרה ליום 1 בינואר 2014
שינוי נטו במהלך השנה

יתרה ליום 1 בינואר 2015
שינוי נטו במהלך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
* למידע נוסף ראה ביאור 1. ג. 1.

ביאור 10 – רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014*			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
לפני	השפעת לאחר	מס	לפני	השפעת לאחר	מס	לפני	השפעת לאחר	מס
2.4	(0.8)	1.6	0.3	(0.1)	0.2	2.2	(0.8)	1.4
(41.5)	13.7	(27.8)	(23.1)	8.7	(14.4)	(18.4)	6.9	(11.5)
(39.1)	12.9	(26.2)	(22.8)	8.6	(14.2)	(16.2)	6.1	(10.1)
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1) סך כל השינוי נטו במהלך התקופה								
2.4	(0.8)	1.6	0.3	(0.1)	0.2	2.2	(0.8)	1.4
(41.5)	13.7	(27.8)	(23.1)	8.7	(14.4)	(18.4)	6.9	(11.5)
(39.1)	12.9	(26.2)	(22.8)	8.6	(14.2)	(16.2)	6.1	(10.1)
הטבות לעובדים								
(הפסד) רווח אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2) שינוי נטו במהלך התקופה								
(4.8)	2.0	(2.8)	(0.2)	0.1	(0.1)	(1.2)	3.1	1.9
(4.8)	2.0	(2.8)	(0.2)	0.1	(0.1)	(1.2)	3.1	1.9
(4.8)	2.0	(2.8)	(0.1)	0.1	(0.1)	(1.2)	3.2	2.0
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:								
(43.9)	14.9	(29.0)	(22.7)	8.5	(14.2)	(13.0)	4.9	(8.1)
(43.9)	14.9	(29.0)	(22.7)	8.5	(14.2)	(13.0)	4.9	(8.1)

1. הסכום לפני מס מדוח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 3.
2. הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בביאור 22 זכויות עובדים.

* למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.1.

באור 11- מזומנים ופקדונות בבנקים

31 בדצמבר		
2014	2015	
2,857.5	4,366.3	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
498.7	830.1	פקדונות בבנקים מסחריים
3,356.2	5,196.4	סך הכל

מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

3,105.5	4,949.0
---------	---------

הערה: בנושא שעבודים ראה ביאור 25 "שעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות".

ביאור 12- ניירות ערך

31 בדצמבר 2015

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
85.9	85.9	8.0	-	93.9
0.6	0.6	-	-	0.6
37.1	37.1	3.6	(0.1)	40.6
123.6	123.6	11.6	(0.1)	135.1

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווח כולל אחר מצטבר		
ב. ניירות ערך זמינים למכירה אגרות חוב -				
1,446.3	1,442.7	10.1	(6.5)	1,446.3
195.7	199.1	-	(3.4)	195.7
27.3	29.3	-	(2.0)	27.3
1,669.3	1,671.1	10.1	(11.9)	1,669.3
4.1	-	4.1	-	4.1
1,673.4	1,671.1	14.2	(11.9)	1,673.4

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
ג. ניירות ערך למסחר				
3.6	3.6	-	(4)	3.6
8.4	8.6	-	(0.2)	8.4
12.0	12.2	-	(0.2)	12.0
1,809.0	1,806.9	25.8	(12.2)	1,820.5

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בסך 4.1 מיליון ש"ח.

(3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 2 ו-3.
- בנושא שעבודים ראה ביאור 25, "שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות".

ביאור 12 – ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2014

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים		הפסדים	
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
					שווי הוגן ⁽¹⁾
157.4	157.4	9.5	-	166.9	
1.4	1.4	-	-	1.4	
38.2	38.2	3.6	-	41.8	
197.0	197.0	13.1	-	210.1	

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון

של ממשלת ישראל	157.4	157.4	9.5	-	166.9
של מוסדות פיננסיים בישראל	1.4	1.4	-	-	1.4
של אחרים בישראל	38.2	38.2	3.6	-	41.8
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	197.0	197.0	13.1	-	210.1

רווח כולל אחר מצטבר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים		הפסדים	
		רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	שווי הוגן ⁽¹⁾
					שווי הוגן ⁽¹⁾
1,403.3	1,387.2	17.8	(1.7)	1,403.3	
130.7	130.7	0.1	(0.1)	130.7	
75.8	77.5	0.4	(2.1)	75.8	
1,609.8	1,595.4	18.3	(3.9)	1,609.8	
4.8	0.7	4.1	-	4.8	
1,614.6	1,596.1	22.4	(3.9)	1,614.6	

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

של ממשלת ישראל	1,403.3	1,387.2	17.8	(1.7)	1,403.3
של מוסדות פיננסיים בישראל	130.7	130.7	0.1	(0.1)	130.7
של אחרים בישראל	75.8	77.5	0.4	(2.1)	75.8
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	1,609.8	1,595.4	18.3	(3.9)	1,609.8
מניות	4.8	0.7	4.1	-	4.8
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	1,614.6	1,596.1	22.4	(3.9)	1,614.6

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים		הפסדים	
		שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
					שווי הוגן ⁽¹⁾
4.8	4.7	0.1	(4)	4.8	
5.0	5.1	-	(4)	5.0	
9.8	9.8	0.1	(4)	9.8	
1,821.4	1,802.9	35.6	(4.0)	1,834.5	

ג. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	4.8	4.7	0.1	(4)	4.8
אגרות חוב של אחרים בישראל	5.0	5.1	-	(4)	5.0
סך כל ניירות הערך למסחר	9.8	9.8	0.1	(4)	9.8
סך כל ניירות הערך	1,821.4	1,802.9	35.6	(4.0)	1,834.5

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בסך 4.8 מיליון ש"ח.

(3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 2 ו-3.
 - בנושא שעבודים ראה ביאור 25, "שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות".

ביאור 12 – ניירות ערך (המשך)

ד. מידע לגבי אגרות חוב פגומות

31 בדצמבר	
2014	2015
3.8	3.9

יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומשו (*)

31 בדצמבר 2015								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו				
סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	
אגרות חוב								
-	-	-	-	6.5	-	6.5	814.1	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	3.4	-	3.4	195.7	של מוסדות פיננסיים בישראל
2.0	1.0	1.0	27.4	-	-	-	-	של אחרים בישראל
2.0	1.0	1.0	27.4	9.9	-	9.9	1,009.8	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 2014								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו				
סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	
אגרות חוב								
-	-	-	-	1.7	-	1.7	655.1	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	0.1	-	0.1	50.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	2.1	1.3	0.8	68.1	של אחרים בישראל
-	-	-	-	3.9	1.3	2.6	773.5	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביאור 13 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2014					31 בדצמבר 2015				
בנקים		אשראי לציבור			בנקים		אשראי לציבור		
וממשלות סך הכל	סך הכל	פרטי	מסחרי	וממשלות סך הכל	סך הכל	פרטי	מסחרי		
יתרת חוב רשומה:									
3,325.9	535.7	2,790.2	103.1	2,687.1	3,131.1	881.6	2,249.5	96.8	2,152.7
8,699.0	-	8,699.0	7,587.0	1,112.0	9,671.6	-	9,671.6	8,094.5	1,577.1
12,024.9	535.7	11,489.2	7,690.1	3,799.1	12,802.7	881.6	11,921.1	8,191.3	3,729.8
*מזה:									
41.7	-	41.7	15.4	26.3	49.6	-	49.6	20.6	29.0
117.3	-	117.3	20.4	96.9	49.7	-	49.7	3.2	46.5
159.0	-	159.0	35.8	123.2	99.3	-	99.3	23.8	75.5
חובות בפיגור 90 ימים או יותר									
1.6	-	1.6	1.0	0.6	9.9	-	9.9	5.5	4.4
104.6	-	104.6	40.2	64.4	144.4	-	144.4	57.1	87.3
265.2	-	265.2	77.0	188.2	253.6	-	253.6	86.4	167.2
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:									
65.5	-	65.5	9.4	56.1	51.1	-	51.1	3.8	47.3
76.6	-	76.6	57.6	19.0	78.6	-	78.6	56.9	21.7
142.1	-	142.1	67.0	75.1	129.7	-	129.7	60.7	69.0
39.8	-	39.8	8.2	31.6	25.5	-	25.5	2.1	23.4

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2012					31 בדצמבר 2013					31 בדצמבר 2014					31 בדצמבר 2015				
בנקים		סך הכל			בנקים		סך הכל			בנקים		סך הכל			בנקים		סך הכל		
וממשלות סך הכל	סך הכל	ציבור	פרטי	מסחרי	וממשלות סך הכל	סך הכל	ציבור	פרטי	מסחרי	וממשלות סך הכל	סך הכל	ציבור	פרטי	מסחרי	וממשלות סך הכל	סך הכל	ציבור	פרטי	מסחרי
139.7	-	139.7	56.5	83.2	139.7	-	139.7	56.5	83.2	139.7	-	139.7	56.5	83.2	139.7	-	139.7	56.5	83.2
35.9	-	35.9	(1.6)	37.5	35.9	-	35.9	(1.6)	37.5	35.9	-	35.9	(1.6)	37.5	35.9	-	35.9	(1.6)	37.5
(122.9)	-	(122.9)	(37.9)	(85.0)	(122.9)	-	(122.9)	(37.9)	(85.0)	(122.9)	-	(122.9)	(37.9)	(85.0)	(122.9)	-	(122.9)	(37.9)	(85.0)
62.1	-	62.1	28.2	33.9	62.1	-	62.1	28.2	33.9	62.1	-	62.1	28.2	33.9	62.1	-	62.1	28.2	33.9
(60.8)	-	(60.8)	(9.7)	(51.1)	(60.8)	-	(60.8)	(9.7)	(51.1)	(60.8)	-	(60.8)	(9.7)	(51.1)	(60.8)	-	(60.8)	(9.7)	(51.1)
114.8	-	114.8	45.2	69.6	114.8	-	114.8	45.2	69.6	114.8	-	114.8	45.2	69.6	114.8	-	114.8	45.2	69.6
60.2	-	60.2	28.3	31.9	60.2	-	60.2	28.3	31.9	60.2	-	60.2	28.3	31.9	60.2	-	60.2	28.3	31.9
(78.1)	-	(78.1)	(37.3)	(40.8)	(78.1)	-	(78.1)	(37.3)	(40.8)	(78.1)	-	(78.1)	(37.3)	(40.8)	(78.1)	-	(78.1)	(37.3)	(40.8)
62.7	-	62.7	33.3	29.4	62.7	-	62.7	33.3	29.4	62.7	-	62.7	33.3	29.4	62.7	-	62.7	33.3	29.4
(15.4)	-	(15.4)	(4.0)	(11.4)	(15.4)	-	(15.4)	(4.0)	(11.4)	(15.4)	-	(15.4)	(4.0)	(11.4)	(15.4)	-	(15.4)	(4.0)	(11.4)
159.6	-	159.6	69.5	90.1	159.6	-	159.6	69.5	90.1	159.6	-	159.6	69.5	90.1	159.6	-	159.6	69.5	90.1
2.5	-	2.5	(2.7)	5.2	2.5	-	2.5	(2.7)	5.2	2.5	-	2.5	(2.7)	5.2	2.5	-	2.5	(2.7)	5.2
(91.3)	-	(91.3)	(41.9)	(49.4)	(91.3)	-	(91.3)	(41.9)	(49.4)	(91.3)	-	(91.3)	(41.9)	(49.4)	(91.3)	-	(91.3)	(41.9)	(49.4)
66.9	-	66.9	37.7	29.2	66.9	-	66.9	37.7	29.2	66.9	-	66.9	37.7	29.2	66.9	-	66.9	37.7	29.2
(24.4)	-	(24.4)	(4.2)	(20.2)	(24.4)	-	(24.4)	(4.2)	(20.2)	(24.4)	-	(24.4)	(4.2)	(20.2)	(24.4)	-	(24.4)	(4.2)	(20.2)
137.7	-	137.7	62.6	75.1	137.7	-	137.7	62.6	75.1	137.7	-	137.7	62.6	75.1	137.7	-	137.7	62.6	75.1
מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים																			
14.5	-	14.5	1.2	13.3	14.5	-	14.5	1.2	13.3	14.5	-	14.5	1.2	13.3	14.5	-	14.5	1.2	13.3
17.5	-	17.5	2.5	15.0	17.5	-	17.5	2.5	15.0	17.5	-	17.5	2.5	15.0	17.5	-	17.5	2.5	15.0
8.0	-	8.0	1.9	6.1	8.0	-	8.0	1.9	6.1	8.0	-	8.0	1.9	6.1	8.0	-	8.0	1.9	6.1

*לפירוט בדבר יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים ראה ביאור 1. ג. 7.

ביאור 14 – אשראי לממשלה

31 בדצמבר		
2014	2015	
37.0	51.5	אשראי אחר
37.0	51.5	סך כל האשראי לממשלת ישראל

ביאור 15 – השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. הרכב

חברה מאוחדת		
31 בדצמבר		
2014	2015	
31.8	34.8	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
		השקעות אחרות
7.5	2.5	כתבי התחייבות נדחים
39.3	37.3	סך כל ההשקעות

ב. פרטים על חברה בת מאוחדת

תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות המינוס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	השקעה במניות לפי שווי מאזני		החלק בזכויות ההצבעה		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		פרטים על החברה	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
					%	%	%	%
								חברה בת שאוחדה בדוח הכספי של הבנק
								השקעות בנכסים
2.9	3.0	31.8	34.8	100	100	100	100	חברת נכסים של אוצר החייל בע"מ והשכרתם לבנק
2.9	3.0	31.8	34.8					סך הכל

ביאור 16 – בניינים וציוד

1.

בנינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)			עלות נכסים		
סך הכל	ציד, ריהוט וכלי רכב		יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	תוספות	גריעות
421.8	152.8	269.0			
8.2	0.8	7.4			
(0.2)	(0.1)	(0.1)			
429.8	153.5	276.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014		
8.3	1.2	7.1			
(3.3)	-	(3.3)			
434.8	154.7	280.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		
פחת			פחת ליום 31 בדצמבר 2013		
330.7	143.6	187.1			
13.6	2.6	11.0			
(0.1)	(0.1)	-			
344.2	146.1	198.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014		
12.4	2.3	10.1			
(3.0)	-	(3.0)			
353.6	148.4	205.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		
הערך בספרים			ליום 31 בדצמבר 2013		
91.1	9.2	81.9			
85.6	7.4	78.2			
81.2	6.3	74.9			
	10.23%	8.07%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2015		
	10.69%	7.48%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2014		

2. פרטים בדבר זכויות במקרקעין בבנק

מועדי סיום תקופת החכירה (בשנים)		זכויות בבעלות(1)
ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 בדצמבר 2015	זכויות החכורות בחכירה מימונית:
50.0	47.3	מהונת
0.5	0.5	2025-2042

(1) חלק מזכויות מקרקעין בבעלות בישראל בסך של 42.7 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2014 - 44.9 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו על שם הבנק בלשכות רישום המקרקעין.

ביאור 17 – נכסים אחרים

הרכב:

31 בדצמבר		
2014	2015	
* 90.4	87.7	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
* 74.7	94.8	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
22.9	24.7	הוצאות מראש
25.5	24.5	הכנסות לקבל
0.3	0.2	הוצאות הנפקה של כתבי התחייבות נדחים
1.2	0.4	חייבים אחרים ויתרות חובה
* 215.0	232.3	סך כל הנכסים האחרים

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג. 1. ו-2.

ביאור 18 – פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

31 בדצמבר		
2014	2015	
5,315.4	7,686.2	פקדונות לפי דרישה
138.2	193.0	אינם נושאים ריבית
5,453.6	7,879.2	נושאים ריבית
7,619.1	7,575.1	סה"כ לפי דרישה
13,072.7	15,454.3	לזמן קצוב ⁽¹⁾
-	-	סך כל פיקדונות הציבור⁽²⁾
11,013.4	13,468.0	(1) מזה: פיקדונות שאינם נושאים ריבית
12.5	9.2	(2) מזה:
2,046.8	1,977.1	פיקדונות של אנשים פרטיים
		פיקדונות של גופים מוסדיים
		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		
2014	2015	
יתרה	יתרה	
9,747.0	11,359.8	תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
2,286.0	3,314.4	עד 1
823.1	780.1	מעל 1 עד 10
216.6	-	מעל 10 עד 100
13,072.7	15,454.3	מעל 100 עד 170
		סך הכל

ביאור 19 – פיקדונות מבנקים

31 בדצמבר		
2014	2015	בישראל
177.8	182.1	בנקים מסחריים:
20.4	-	פקדונות לפי דרישה
3.3	3.1	פקדונות לזמן קצוב
201.5	185.2	קיבולים
		סך כל הפקדונות מבנקים

ביאור 20 – כתבי התחייבות נדחים

א. הרכב:

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי**	משך חיים ממוצע*	
2014	2015			
87.3	82.1	7.58%	1.09	כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות (1):
689.8	583.8	3.25%	3.10	במטבע ישראלי לא צמוד
777.1	665.9			במטבע ישראלי צמוד למדד
777.1	665.9			סך כל כתבי ההתחייבות הנדחים
777.1	665.9			מזה כתבי התחייבות נדחים

* משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
** שיעור תשואה פנימי הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(1) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בסך 163.4 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2014 – 246.9 מיליוני ש"ח).

ב. פרטים נוספים לגבי כתבי התחייבות נדחים

כתבי ההתחייבות שהנפיק הבנק אינם ניתנים להמרה במניות ואינם מקנים זכות לרכישת מניות. זכויותיהם בעת פירוק נדחות מפני התחייבויות אחרות.

כתבי התחייבות רשומים למסחר- בהתאם להסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור עבור הבנק וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. יתרת כתבי ההתחייבות הרשומים למסחר ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכמה ב- 163.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל 246.9 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

כתבי התחייבות שאינם רשומים למסחר- מריבית מחזיקי כתבי ההתחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים, כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי ההתחייבות אלו הגיע ביום 31 בדצמבר 2015 ל- 295.9 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2014 ל- 322.2 מיליון ש"ח). סך כתבי ההתחייבות שהונפקו לחברה האם ואינם רשומים למסחר הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2015 ב- 206.6 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2014 – 208.0 מיליון ש"ח).

ביאור 20 – כתבי התחייבות נדחים (המשך)

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

בשנת 2015 לא הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים. יתרת כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו ברובד השני של ההון בחישוב יחס ההון המזערי ליום 31 בדצמבר 2015 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם הסתכמה ב- 291.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 407.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.

ביאור 21 – התחייבויות אחרות

הרכב:

31 בדצמבר		
2014	2015	
28.9	27.3	הפרשה למשכורות ולהוצאות נלוות (ראה באור 22)
56.2	55.8	התחייבויות אקטואריות (ראה באור 22)
25.3	19.1	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התוכנית (ראה באור 22)
8.6	6.9	הכנסות מראש
1,183.2	1,233.6	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
91.2	94.6	זכאים אחרים ויתרות זכות
1,393.4	1,437.3	סך כל ההתחייבויות האחרות

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. ג. 1).

ביאור 22- זכויות עובדים

א. תיאור ההטבות

1. אוכלוסיית העובדים

עובדים קבועים וזמניים – אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק ובין ארגון עובדי הבנק.
עובדים בחוזה אישי – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
עובדים בכירים בחוזה אישי – חברי הנהלת הבנק, אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

2. תנאי העבודה של עובדים קבועים וזמניים

מעבר לשכר השוטף זכאים עובדי הבנק להטבות הבאות:

א. הסכמים עם ארגון העובדים

יחסי העבודה בבנק מוסדרים באמצעות הסכם קיבוצי מורחב שנחתם ב-1965 עם נציגות העובדים - ועד העובדים הארצי והסתדרות העובדים הכללית החדשה, המתעדכן מדי תקופה בהסכמי שכר שנתיים. לבנק "ספר תפקוד" הקובע את רשימת התפקידים בטווחי השכר שלהם ונלווי השכר הצמודים אליהם.
בחודש מרץ 2014 הגיעו הנהלת הבנק ונציגות העובדים להסכם על תנאי העסקה בבנק. תוקף ההסכם עד 31 במרץ 2016 ובמסגרתו התחייבה נציגות העובדים לשקט תעסוקתי עד למועד זה.

ב. מענק שנתי

עד וכולל שנת 2013 שילם הבנק מענקים לפי הסכם קיבוצי שנחתם בשנת 2010. בהתאם להסכם, זכאים היו עובדי הבנק למענק שנתי הנקבע על פי תשואת הרווח הנקי להון. המדרגה הבסיסית לחלוקת המענק הינה החל משיעור תשואה של 7.5%, והוא יחולק בהתאם לביצועי העובדים ובהתאם למודל הצטיינות.
דוחות הכספיים לשנת 2015 ו-2014 לא נכללה הפרשה למענק.

ג. תנאי העסקת עובדים בחוזים אישיים

במסגרת ההסכמים נקבע שכר העבודה הבסיסי, הפרשות לפנסיה ולקרן השתלמות, הטבות שונות, מענקים ותנאי פרישה. פרטים על תנאי הפרישה בחוזים לעובדים בכירים ראה להלן.

ד. פיצויי פרישה ופנסיה

1. פנסיה צוברת

זכויות הפנסיה של העובדים מובטחות מאז 1994 בתוכניות פנסיה מקיפה בשיתוף עם קרנות פנסיה מוכרות באמצעות הפקדות שוטפות על שם העובד. זכויות הפנסיה הנצברות בקרנות הפנסיה תלויות בגילו של העובד במועד ההפקדה ובוותק שצבר. לגבי התקופה עד הצטרפות הבנק ועובדיו להסדר הפנסיה חייב הבנק בפיצויי פרישה בהתאם לחוק פיצויי פיטורין.

2. פיצויים

(א) פיצויי פרישה

1. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מכוסה על ידי הפקדות חודשיות סדירות על שם העובדים בקופות גמל לקצבה ולפיצויים, על ידי הפקדות שהופקדו בעבר על שם הבנק בקופות גמל למקרים בהם נדרש הבנק לשאת בתשלומים נוספים, ועל ידי יתרת ההפרשה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן. הסכומים שהופקדו על שם העובדים אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטת הבנק. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

2. יחסי עבודה של מספר עובדים וביניהם חברי הנהלת הבנק מעוגנים בחוזים אישיים. התנאים העיקריים הכלולים בחוזים האישיים של חמשת העובדים הבכירים או בעלי השכר הגבוה מפורטים בדוח הדירקטוריון בפרק "שכר יו"ר הדירקטוריון והעובדים הבכירים". התנאים הכלליים המפורטים להלן משותפים לחוזים של חברי ההנהלה (למעט חוזה העסקת המנכ"ל):

- עם סיום העסקתם בבנק, זכאים עובדים אלה לשיחרור כספי הפיצויים שנצברו לזכותם והשלמתם, אם נדרש, לשיעור של 100% משכרם האחרון וכן במקרה של פיטורין לתוספת בשיעור 100% נוספים משכרם האחרון. עפ"י המלצת המנכ"ל, הדירקטוריון מוסמך להגדיל את שיעור פיצויי הפיטורין שישולמו במקרה של פיטורין ב- 50% נוספים.

- במקרה של התפטרות יהיה זכאי המנהל לשחרור כספי הפיצויים שנצברו לזכותו. הדירקטוריון יוכל לאשר הגדלת פיצויי הפיטורין בשיעור של 100% נוספים.

- בעת פיטורין זכאים עובדים אלה לשכר בגין 6 חודשי הסתגלות.

- דין פרישת עובדים אלה, עקב שינוי במעמדם, הנובע משינוי המבנה הארגוני של הבנק או פרישה עקב סיבות בריאות מהותיות או עקב פטירה, יהיה כדן פיטורין.

- סיום החוזה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

3. הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק נחתם לתקופה לא קצובה. תנאי העסקתו אושרו על ידי הדירקטוריון בחודש נובמבר 2013.

התנאים אשר אושרו כוללים את השכר השוטף והנלווה. במקרה של סיום העסקה זכאי המנכ"ל לשחרור כספי הפיצויים וכן לתשלום בעד תקופה של 3 חודשי הגבלת תחרות.

4. הסכום הנדרש עפ"י החוזים האמורים להשלמת פיצויים לעובדים הבכירים ולמנכ"ל מעבר לנצבר להם בקופת הגמל והקצבה, במקרה של פיטורין, כלול במלואו בעתודה אקטוארית לפיצויי פרישה.

ב) פיצויים מוגדלים

העתודה לפיצויי פיטורין חושבה לגבי פיצויים מוגדלים שישולמו לעובדים קבועים שיפוטרו, מעבר להתחייבות הבסיסית של הבנק המכוסה בהפקדות בקופות פיצויים אישיות על שמם. שיעור מקבלי הפיצויים המוגדלים הוערך על ידי ההנהלה בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו.

ה. הטבות אחרות

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם ולאחר פרישתם. התחייבות הבנק בשל הטבות אלו (למעט הפרשה לחופשה) חושבה על בסיס אקטוארי.

1. הפרשה לחופשה

עובדי הבנק זכאים על פי החוק לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון ועל בסיס ימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות.

2. מענקי ותק

עובדים קבועים זכאים למענק חד פעמי עם השלמת 20 שנות עבודה. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, מצורפים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות אלו.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

במלאת לעובד 25 שנות ותק זכאים העובדים ובני זוגם להשתתפות בנופש שנתי ובמימון הבנק. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו.

3. הטבות אחרות בתום תקופת ההעסקה ולאחריה

עובדים שהגיעו לגיל פרישה זכאים לתשלום חד פעמי במועד הפרישה בגין פדיון ימי מחלה על פי מפתח נהוג של המרת ימי מחלה בפדיון וכן להטבות כספיות בכל שנה ממועד הפרישה הכוללות: תלושי ביגוד, שי לחג, נופש שנתי ומינוי לתיאטרון. ההפרשה למענק בגין פדיון ימי מחלה וההטבות הכספיות הנוספות חושבה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו.

ו. מדיניות התגמול

עובדי הבנק מועסקים בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד משנת 1965, אשר מתעדכן מעת לעת בהסכמי שכר תקופתיים. עובדי הבנק זכאים להטבות שונות מעבר לשכרם וביניהן: השתתפות בשכר לימוד, השתתפות בביטוח רפואי, שי לחגים ולאירועים אישיים, ומענקי וותק. בנוסף, מדיניות הבנק הינה לקשור בין ביצועי הבנק לבין תגמול העובדים בהתאם להסכם הקיבוצי שנחתם עם ארגון העובדים.

וועדת התגמול של הדירקטוריון הינה הגוף העיקרי שפיקח בשנת 2014 על נושא התגמול בבנק. בחודש ספטמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול של כלל עובדי הבנק ונושאי המשרה.

מדיניות התגמול שאושרה אימצה את הוראת בנק ישראל בנושא מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי (הוראת ניהול בנקאי תקין 301A) והובאה לדיון בוועדת התגמול של הדירקטוריון. ועדת התגמול המליצה על מדיניות תגמול ביחס לכלל העובדים בהתאם לנדרש על פי ההוראה, כאשר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק מהווה חלק ממנה. בבנק 22 נושאי משרה בכירה כהגדרתם בהוראה 301A בהם 14 דירקטורים, מנכל, 4 חברי הנהלה ו-3 נושאי משרה בכירה נוספים כהגדרתם בהוראה 301A מהם שניים שהינם מנהלים שכל תגמולם נקבע על פי הסכם קיבוצי והורגו מהגדרת עובדים מרכזיים.

במדיניות התגמול נקבעו כללים שמטרתם להבטיח כי הסדרי התגמול בבנק יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים, עם המטרות ארוכות הטווח של הבנק ועם הצורך להבטיח את יכולתו של הבנק לגייס ולשמר את כח האדם הניהולי האיכותי הדרוש לו להמשך פיתוחו והצלחתו העסקיים.

שיעור התשואה להון בשנת 2015 הסתכם ב- 5.78%. תשלום המענק מותנה בתשואה להון בשיעור מינימלי של 7.5% לכלל העובדים, ו-8.5% לעובדים הבכירים.

בדוחות אלה לא נכללו הפרשות למענקים בגין השנים 2015 - 2014 וכל שפורט לעיל מתייחס אל הכללים שנקבעו ויושמו עם הבשלת התנאים.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב

31 בדצמבר		
2014	2015	
		פיצויים
162.6	155.2	סכום ההתחייבות
(137.3)	(136.1)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
25.3	19.1	
25.3	19.1	עודף ההתחייבויות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
-	-	עודף נכסי התוכנית שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"
25.8	26.6	הטבות לפנסיונרים - סכום ההתחייבות
14.5	12.7	מענק מחלה - סכום ההתחייבות
15.9	16.5	נופש 25 שנה - סכום ההתחייבות
8.9	9.5	חופשה
20.0	17.8	אחר - שכר לשלם
110.4	102.2	סך הכל
		עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית
110.4	102.2	שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
		עודף נכסי התוכנית מעל ההתחייבויות בגין הטבות
-	-	לעובדים שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

הטבות אחרות לאחר פרישה*		תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
38.0	40.3	160.3	162.6	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת שנה
1.4	2.0	5.5	6.1	עלות שירות
2.3	1.9	7.0	5.4	עלות ריבית
(0.5)	(4.1)	0.7	(0.2)	הפסד אקטוארי (רווח)
(0.9)	(0.8)	(13.7)	(15.6)	הטבות ששולמו
-	-	2.8	(3.1)	צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין
40.3	39.3	162.6	155.2	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף שנה
36.4	35.3	161.2	152.8	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף שנה

* כולל מענק פדיון ימי מחלה המשולם לאחר פרישה לגמלאות בסך 12.7 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015 (ב-31 בדצמבר 2014 – 14.5 מיליון ש"ח).

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(1) מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		
2014	2015	
133.1	137.3	שווי הוגן של נכסי התוכנית בתחילת השנה
5.4	3.5	תשואה בפועל על נכסי התוכנית
3.6	3.8	הפקדות לתוכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(4.8)	(8.5)	הטבות ששולמו
137.3	136.1	שווי הוגן של נכסי התוכנית בסוף שנה
(25.3)	(19.1)	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

ג. סכומים שהוכרו במאזן

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		
2014	2015	
-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
25.3	19.1	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
25.3	19.1	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה*		תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
5.0	0.7	5.1	6.2	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
5.0	0.7	5.1	6.2	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		
2014	2015	
162.6	155.2	מחויבות בגין הטבה חזויה
161.2	152.8	מחויבות בגין הטבה מצטברת
137.3	136.1	שווי הוגן של נכסי התוכנית

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(1) מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה נכסי התכנית

תכניות פיצויים		מחויבות בגין הטבה חזויה שווי הוגן של נכסי התוכנית
31 בדצמבר		
2014	2015	
162.6	155.2	
137.3	136.1	

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
1.3	1.4	2.0	6.6	5.5	6.1	עלות שירות
2.2	2.3	1.9	5.7	7.0	5.4	עלות ריבית
-	-	-	(13.4)	(5.4)	(5.0)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית* הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
-	-	0.2	-	0.3	0.2	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	-	-	2.4	2.8	(3.1)	אחר, לרבות הפסד (רווח) מצמצום או סילוק
3.5	3.7	4.1	1.3	10.2	3.6	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
(0.6)	(0.5)	(4.1)	5.4	0.7	1.3	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
-	-	(0.2)	-	(0.3)	(0.2)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(0.6)	(0.5)	(4.3)	5.4	0.4	1.1	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
3.5	3.7	4.1	1.3	10.2	3.6	סך עלות ההטבה, נטו
2.9	3.2	(0.2)	6.7	10.6	4.7	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בשנים 2014 ו-2013 ראה גם ביאור 1.ג. לעיל.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(2) הוצאה לתקופה (המשך)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד ההוצאה (כהכנסה) בשנת 2016 לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים	
0.1	(0.1)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
0.1	(0.1)	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה:

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		
2014	2015	2014	2015	
2.23%	2.25%	1.80%	1.68%	שיעור ההיוון**
2.00%	2.48%	2.01%	2.60%	שיעור עזיבה ממוצע
0.47%	0.22%	1.33%	0.67%	שיעור גידול ממוצע בתגמול**

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

תכניות פיצויים									
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	
2.54%	2.67%	2.08%	2.54%	2.67%	1.01%	2.54%	2.67%	1.80%	שיעור ההיוון*
11.81%	4.31%	3.90%	11.81%	4.31%	3.90%	11.81%	4.31%	3.90%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית*
1.41%	1.33%	1.33%	1.41%	1.33%	1.33%	1.41%	1.33%	1.33%	שיעור גידול ממוצע בתגמול**

תכניות פיצויים			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
2.54%	2.67%	2.02%	שיעור ההיוון*
11.81%	4.31%	3.90%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית*
1.41%	1.33%	0.67%	שיעור גידול ממוצע בתגמול**

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בשנים 2013 ו-2014 ראה גם ביאור 1. ג. 1. לעיל.
** במונחים ריאליים.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(3) הנחות (המשך)

א. הנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר (המשך)

2. הנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה (המשך)

הטבות לאחר פרישה									
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	
2.94%	2.95%	2.36%	2.94%	2.95%	1.37%	2.94%	2.95%	2.23%	שיעור ההיוון*
0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%	שיעור גידול ממוצע בתגמול**
הטבות לאחר פרישה									
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר									
2013	2014	2015							
2.94%	2.95%	2.45%	שיעור ההיוון*						
0.47%	0.47%	0.22%	שיעור גידול ממוצע בתגמול**						

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		
גידול בנקודת אחוז אחת ב-31 בדצמבר		גידול בנקודת אחוז אחת ב-31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
(6.2)	(6.1)	(2.4)	(2.4)	שיעור ההיוון
(3.9)	(3.4)	4.7	6.6	שיעור עזיבה
8.1	7.7	4.1	4.7	שיעור גידול בתגמול
קיטון בנקודת אחוז אחת ב-31 בדצמבר		קיטון בנקודת אחוז אחת ב-31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
8.2	8.1	4.0	4.8	שיעור ההיוון
4.9	4.2	(5.7)	(6.9)	שיעור עזיבה
(6.3)	(5.8)	(2.4)	(2.4)	שיעור גידול בתגמול

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(4) נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

31 בדצמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
4.0	-	-	4.0
38.1	-	-	38.1
43.8	-	-	43.8
25.9	-	9.1	16.8
69.7	-	9.1	60.6
24.3	3.6	10.3	10.4
136.1	3.6	19.4	113.1

31 בדצמבר 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
10.5	-	-	10.5
30.5	0.6	-	29.9
52.9	-	-	52.9
24.0	-	10.5	13.5
76.9	-	10.5	66.4
19.4	3.4	6.4	9.6
137.3	4.0	16.9	116.4

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2016

31 בדצמבר			יעד הקצאה 2016
2014	2015	2016	
7.6%	2.9%	5.3%	מזומנים ופקדונות בבנקים
22.2%	28.0%	25.1%	מניות
38.6%	32.2%	35.4%	אגרות חוב:
17.5%	19.0%	18.3%	ממשלתיות
56.1%	51.2%	53.7%	קונצרניות
14.1%	17.9%	15.9%	סך הכל
100.0%	100.0%	100.0%	אחר
			סך הכל

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים להטבה מוגדרת (המשך)

(4) נכסי תכנית (המשך)

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

1. הפקדות

תכניות פיצויים			תחזית *2016
הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום 31			
בדצמבר			
2014	2015		
3.6	3.8	3.8	הפקדות

* אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הבאה.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
5.7	2016
8.4	2017
10.2	2018
7.8	2019
11.4	2020
55.3	2021-2025
109.3	2026 ואילך
208.1	סך הכל

הסכומים משקפים התחייבות ליום 31 בדצמבר 2015.

ביאור 23א – הון עצמי

א. הון המניות

להלן פרטים בנושא הון המניות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 וליום 31 בדצמבר 2014 (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע	רשום		
0.0002	0.0002	בת 0.0002 ש"ח	מנית הכרעה
0.0002	0.0002	בנות 0.0001 ש"ח	מניות נדחות
1.5000	1.5000	בנות 0.0050 ש"ח	מניות מיסדים
4,629.7066	4,641.7398	בנות 0.0001 ש"ח	מניות רגילות
8,040.0000	8,040.0000	בנות 0.001 ש"ח	מניות בכורה 30% צוברות ומשתתפות
12,671.2070	12,683.2402		סך כל הון המניות

כל המניות שהונפקו רשומות על שם.

ב. הזכויות הנלוות למניות

מנית הכרעה

מוחזקת בידי שר הביטחון, אינה ניתנה להעברה, מקנה זכות ל- 240 קולות באסיפת בעלי מניות (מייסדים). בנושאים מהותיים השנויים במחלוקת וכן זכות לקבל את ערכה הנקוב בעת פירוק הבנק.

מניה נדחית

מקנה זכות לקבל את ערכה הנקוב בעת פירוק הבנק וללא כל זכות נלווית אחרת.

מניות מיסדים

מקנה זכות להצביע באסיפות בעלי מניות, למנות את חברי הדירקטוריון, לקבל דיבידנד באופן שוטף ובעת פירוק לפי חלקה היחסי בהון המניות הנפרע של הבנק.

מניה רגילה

מקנה זכות לקבל דיבידנד באופן שוטף ובעת פירוק לפי חלקה היחסי בהון המניות הנפרע של הבנק.

מנית בכורה, 30% צוברת ומשתתפת

אינה ניתנת לפידיין ומקנה זכות לקבל דיבידנד בכורה ומצטבר בשיעור של 30% לשנה מערכה הנקוב (לפני חלוקת כל דיבידנד אחר), מעבר לדיבידנד הבכורה האמור, כמוה כמניה רגילה לכל ענין.

ג. דיבידנדים

(1) מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל.

ביום 15 בינואר 2013 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור דרישות שנוספו בשנים האחרונות להוראות הדיווח לציבור המחייבות לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, עודכנו המבחנים לחלוקת דיבידנד. בהתאם לעדכון, "רווחים ראויים לחלוקה" כוללים את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד (אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח) בין היתר כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר אינה חיובית או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום ליתרת עודפים כאמור.

- אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל.

- כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.

בתיקון אף נקבע כי הבנק לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר. התיקון נכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013.

ביאור 23 א – הון עצמי (המשך)

במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 23 ב להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורו של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

(2) דיבידנדים

להלן פרוט הדיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2013	2014	2015
0.79 ש"ח למניה רגילה	10.0	-	-
0.002 ש"ח למניות בכורה	-	-	-
סך הכל	10.0	-	-

* סכום קטן מ-0.05 מיליון ש"ח.

ביאור 23 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל.

הוראות באזל קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

נכון לשנת 2015 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

ביאור 23 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

א. בנתוני המאחד

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון".

31 בדצמבר		
2014	2015	(1),(2)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
1,114.1	1,165.3	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
527.3	404.9	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,641.4	1,570.2	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
10,470.5	10,761.7	סיכון אשראי
57.5	47.5	סיכונים שוק
1,090.0	1,045.0	סיכון תפעולי
11,618.0	11,854.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
9.59%	9.83%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון (2)
14.13%	13.25%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון (2)
9.00%	9.02%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (4) (3)
12.50%	12.52%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (4) (3)

(1) הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.2).

(2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

(3) דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015.
 (4) לרבות דרישת הון בשיעור המבטאת 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס הון ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.02% ו-12.52%, בהתאמה.

הערה:

התאמות פיקוחיות וניכויים – בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", נכסי הסיכון וההתאמות הפיקוחיות מוצגים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

ביאור 23ב – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		
(1),(2)	2014	2015
	1,117.0	1,164.7
	(2.5)	(2.5)
	-	3.4
	(2.5)	0.9
	1,114.5	1,165.6
	(0.4)	(0.3)
	(0.4)	(0.3)
	1,114.1	1,165.3
	410.1	293.9
	117.2	111.0
	527.3	404.9
	1,641.4	1,570.2

(1) הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.2).

(2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

הערה:

התאמות פיקוחיות וניכויים – בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", נכסי הסיכון וההתאמות הפיקוחיות מוצגים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר		
	*2014	2015
	באחוזים	באחוזים
	9.49%	9.80%
	0.10%	0.03%
	9.59%	9.83%

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.2).

** לרבות השפעה צפויה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

ביאור 23 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ד. יעד הלימות ההון

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל, בישראל, ביום 28 במרץ 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל – יחסי הון ליבה מינימאליים הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 של 10% וביחס הון כולל של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בנוסף, בעקבות הדרישות שנקבעו בהוראה 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל באחוז אחד מיתרת הלוואות לדיור. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 9.02% ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 12.52%.

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה, לשמור על הלימות הון בהתאם ליעד ההון הנדרש לצרכי העיסוקים ובכפוף למגבלות שהוגדרו על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. במהלך חודש דצמבר 2014 אישרו ההנהלה והדירקטוריון של הבנק את המסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (מסמך ה-ICAAP) על בסיס נתוני ה-30 ביוני 2014. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בחברה האם שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים שבוצעו בבנק להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם. תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות כי לבנק הון מספק כדי לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון.

בהמשך לבחינה החליט דירקטוריון הבנק כי בשנת 2015 לא יפחת יחס ההון הכולל של הבנק מ-12.5%, לא כולל דרישות הון שנקבעו כהוראה 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור", כאמור לעיל, וכי יחס ההון הראשוני לא יפחת מ-9.3%. לאימוץ הוראות באזל 3 בישראל והוראות ניהול בנקאי תקין 329 בדבר "מגבלות למתן הלוואות לדיור", כאמור לעיל אין השפעה משמעותית על יחסי ההון החלים על הבנק.

ביאור 23ב – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ו. דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים". החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות. ההנחיות מסדירות, בין היתר, את סוגי החשיפות הבאים:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון)

- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על פי התיקון יש לחשב את דרישות ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA

שיטת החישוב שהייתה נהוגה עד כה על-פי ההוראה – חישוב לפי כללי הבורסה – תבוטל

- חשיפות של תאגיד ללקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה

- העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים

- ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי

- חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1250%

האמור בחוזר יחול מיום 1 ביולי 2016, כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.

הבנק פועל לעדכן את אופן חישוב יחסי ההון ויחס המינוף בהתאם לעדכון ההוראה כאמור. כמו כן הבנק בוחן את השפעת העדכון כאמור על תכנון ההון, יעדי ההון ויעד המינוף שלו.

ההוראות הנ"ל עשויות להעלות את דרישות ההון של הבנק בגין חשיפות כאמור, אם כי בשלב זה הבנק נערך ליישום ההוראה ובוחן את ההשפעה מיישומה.

ז. יחס המינוף לפי הוראת המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

יחס המינוף מונהג על ידי הבנק החל מיום 1 באפריל 2015. בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

יחס המינוף של הבנק מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף".

ביאור 23 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ז. יחס המינוף לפי הוראת המפקח על הבנקים (המשך)

ליום 31 דצמבר 2015	
1,165.3	הון רובד 1
20,348.5	סך החשיפות
5.73%	יחס המינוף
5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ח. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין - 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה). תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015. בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2015	
באחוזים	
376%	יחס כיסוי הנזילות*
60%	יחס כיסוי הנזילות הנדרש על ידי המפקח על הבנקים**

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ליום 1 באפריל 2015, 80% ליום 1 בינואר 2016 ולשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017. יחד עם זאת מצופה כי בנק שיחס כיסוי הנזילות שלו עלה על 100% ביום יישום ההוראה לא ירד משיעור של 100% בתקופת המעבר.

ביאור 24 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

לבנק קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, לסוף תקופת הדיווח כדלהלן:
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות של בניינים

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
18.0	16.4	בשנה הראשונה
15.8	15.9	בשנה השנייה
14.0	14.2	בשנה השלישית
11.5	14.0	בשנה הרביעית
11.3	12.6	בשנה החמישית
52.0	87.4	מעל חמש שנים
122.6	160.5	סך הכל

ב. תביעות משפטיות ובקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק

הבנק צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדו לקוחותיו, לקוחותיו בעבר וכן צדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותו במהלך עסקים רגיל. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים ואשר סבירות התממשותן אינה קלושה ולא בוצעה בגין הפרשה מסתכם ביום 31 בדצמבר בכ- 0.7 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2014 - 1.9 מיליון ש"ח).

(1) להלן פירוט של תובענות נגד הבנק שהסכום הנטען בהן הוא מהותי:

(א). בחודש מארס 2014 הוגשה בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית בסכום של כ- 2 מיליארד ש"ח נגד הבנק ועוד ארבעה בנקים נוספים (מרכנתיל, מזרחי, איגוד ויהב).

סכום התביעה מתייחס לכל הבנקים. לטענת המבקשים הבנקים לא מספקים גילוי נאות ואף מטעים את לקוחותיהם בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי ההמרה אותם הם מספקים, כאשר הם מוכרים ללקוח מט"ח בשער הגבוה משער הקניה. ההפרש בין שער הקניה של הבנקים לשער המכירה ללקוח (המכונה בבקשה כ- "עמלת ייקור"), מהווה לטענת המבקשים "עמלת תיווך" הנגבית ללא גילוי באיזה מתעריפוני הבנקים. עוד טוענים המבקשים כי הבנקים פועלים כמקשה אחת על מנת להסתיר את "עמלת הייקור" הנטענת וכי קיים ביניהם הסדר כובל.

בקשה זהה בסכום של 10.5 מיליארד ש"ח הוגשה גם כנגד חמשת הבנקים הגדולים ובהם החברה האם. ביום 30 בספטמבר 2015 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בתיק וזה קיבל תוקף של פסק דין ביום 21 בדצמבר 2015. המשמעות הכספית של ההסדר לגבי הבנק זניחה.

(ב). ביום 20 באוקטובר 2014 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה דמי הניהול הנגבים בכל הבנקים בקבוצת הבינלאומי (להלן כולם ביחד: "הבנק") בגין ניהול פיקדון ניירות ערך בארץ ובחו"ל (להלן: "דמי הניהול").

לטענת המבקשים, בשנים 2007-2012, הנוסחה בה עשה הבנק שימוש לצורך גביית דמי הניהול (להלן: "הנוסחה הראשונה"), שונה מהנוסחה בה היה עליו לעשות שימוש ועליה ניתן גילוי, בתעריפון הבנק.

לטענת המבקשים, כתוצאה משימוש בנוסחה הראשונה, נוצרו עיוותים חוזרים ונשנים לרעת הלקוחות, כך שבפועל הבנק חייב את הלקוחות בדמי ניהול, אשר שיעורם האפקטיבי עלה על שיעור דמי הניהול הרבעוני אותו מותר היה לבנק לגבות בהתאם לתעריפון.

לטענת המבקשים, ברבעון השלישי לשנת 2013, חדל הבנק לעשות שימוש בנוסחה הראשונה והחל מאותו מועד, אינו גובה דמי ניהול ביתר.

הנזק הכספי המצרפי הנומינאלי שנגרם לחברי הקבוצה בצירוף נזקים לא ממוניים עולה, לטענת המבקשים, על 40 מיליון ש"ח, אולם הם העמידו את הבקשה על סך של 30 מיליון ש"ח בלבד.

ביאור 24 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

ב. תביעות משפטיות ובקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק (המשך)

(1). להלן פירוט של תובענות נגד הבנק שהסכום הנטען בהן הוא מהותי (המשך):

(ג) ביום 1 באפריל 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה בסך 661 מיליון ש"ח כתובענה ייצוגית שעניינה הטעיית לקוחות בנוגע למהות ערבות מדינה בהלוואות הניתנות לעסקים על ידי הבנק בערבות מדינה. לטענת המבקשים לא הוסבר להם כערבים להלוואות אלו כי ערבות המדינה היא ערבות שיורית אשר תמומש על ידי הבנק רק לאחר מימוש בטחונות ומיצוי הליכים נגד הערבים להלוואה.

(2) כמו כן, תלויה ועומדת נגד הבנק תובענה ובקשה לאישור תביעה ייצוגית המפורטת להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית באשר לסיכויי הליך משפטי זה, בשלב זה, לא ניתן להעריך את סיכוייה ומטעם זה לא בוצעה בגינה הפרשה.

ביום 31 בינואר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בסך של כ- 698 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד הבנק, החברה האם ושלושה בנקים נוספים (להלן כולם ביחד: "הבנקים"), מתוכו סך של כ- 658 מיליון ש"ח בגין נזק לא ממוני וסך של כ- 40 מיליון ש"ח בגין נזק ממוני.

לטענת המבקשים הבנקים אינם מחזיקים סניפים (או אינם מחזיקים מספיק סניפים) בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו. בכך, טוענים המבקשים, מפרים הבנקים את סעיף 3 (א) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א – 2000, סעיף 2 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 וחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

הקבוצה אותה מבקשים המבקשים לייצג היא כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים נוצרים, ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של הבנקים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של הבנקים במקומות יישובם.

ביאור 24 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכמים מהותיים-

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מת"ף-חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מת"ף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד, קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מת"ף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים.

הבנק משלם לחברת מת"ף חלק מהוצאותיה הכוללות את עלויות התפעול והפחת השוטפים המיוחס לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהוון השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מת"ף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי.

הוצאות המחשב ששולמו לחברת מת"ף בגין שירות עיבוד הנתונים כאמור, הסתכמו בשנת 2015 ב- 82.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 91.3 מיליון ש"ח בשנת 2014.

הסכם "חבר"

הבנק רואה באוכלוסיית מערכת הביטחון את ליבת העסקים בבנקאות האישית. הסכם שנחתם עם אירגון חבר מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. בחודש פברואר 2014 חודש ההסכם עם האירגון לתקופה של ארבע וחצי שנים עד אמצע שנת 2018.

מכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון

בחודש נובמבר 2015 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת הזכאים לקיצבאות שיקום.

תקופת ההסכם על פי המכרז הינה ל- 7 שנים החל מחודש יוני 2016.

במכרז נקבע, בין היתר, כי הבנק יעמיד הלוואות לאוכלוסייה שצוינה לעיל בהתאם להפניות שיפנה משרד הביטחון. תנאי הריבית ללקוח יקבעו על ידי משרד הביטחון ועל פי תנאי המכרז הוא זה שיישא בכל הפסדי האשראי. משרד הביטחון ישלם לבנק או יקבל ממנו את ההפרש בין הריבית שישלם הלקוח ובין הריבית שהציע הבנק במכרז לגבי כל סוג של הלוואות.

כחלק מתנאי המכרז, נכללו גם הזכויות להפעלת סניפי הבנק במחנות צה"ל. למשרד הביטחון ניתנה האפשרות לבחור בהפעלתם של חלק מן הסניפים.

הזכייה במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

ביאור 25 – שעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות

א. להבטחת אשראי מבנק ישראל שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. להלן נתונים המתייחסים להסדר שיעבוד זה:

2014		2015		
אגרות חוב פקדונות	אגרות חוב משועבדות	פקדונות בבנק ישראל	אגרות חוב משועבדות	
2,728.5	49.9	4,224.5	49.7	יתרה ליום 31 בדצמבר
2,607.4	49.7	3,266.1	49.9	יתרה שנתית ממוצעת
3,664.4	49.9	4,760.5	49.9	היתרה המירבית במשך השנה

ב. קיימת התחייבות תלויה מכח הסכם בין מסלוקת הבורסה וחברי הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ, הן במתן שיפוי באופן הדדי בין החברים למסלוקת הבורסה כנגד כל הפסד, שעלול להיגרם לה, אם חבר כלשהו לא ישלם או לא ימסור למסלוקת הבורסה את חובו, כולו או מקצתו, או את ניירות הערך הנסלקים, כולם או מקצתם, שהוא חייב לשלם או למסור, וכן אם המסלקה שילמה את החוב, שלא שולם כאמור, או רכשה את ניירות הערך הנסלקים שלא נמסרו ומסרה אותם למקבל המיועד שהם מגיעים לו. החל מחודש יוני 2010 חדל הבנק מלשמש כחבר במסלוקת הבורסה וכחבר במסלוקת מעו"ף.

הואיל והבנק חדל מלשמש כחבר מסלוקת הבורסה, נחתם בינו לבין הבנק הבינלאומי הסכם, לפיו הבנק הבינלאומי יתן לבנק את השירותים הקשורים בני"ע וסליקות עבורו ועבור לקוחותיו. במסגרת זו הבנק הבינלאומי אחראי כלפי הבורסה לסליקת ני"ע של הבנק ולקוחותיו ולהתחייבויות הכספיות הנובעות מהן. הבנק התחייב כלפי הבינלאומי בערבות בלתי מוגבלת לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק הבינלאומי לבורסה, בגין פעילות הבנק ולקוחותיו, התחייבות זו תעמוד בתוקפה בכל עת שתהיה התחייבות כאמור כלפי מסלוקת הבורסה.

ג. מסלוקת מעו"ף הקימה קרן סיכונים (להלן-"הקרן") שסכומה יקבע מעת לעת על ידי דירקטוריון המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן, לרבות הבנק, נגזר מהיקף פעילותו במסלקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהייתה כזאת). כל אחד מהבנקים החברים במסלוקת מעו"ף התחייב כלפי המסלקה, לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו. הסכום ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות הבנק וחברות מאוחדות שלו בגין אופציות מעו"ף מוצג במאזן בסעיפים נכסים אחרים והתחייבויות אחרות בסכום זהה על פי השווי ההוגן.

הואיל והבנק חדל להיות חבר במסלוקת המעו"ף, מבוצעת פעילותו ופעילות לקוחותיו באמצעות הבנק הבינלאומי על פי הסכם שנחתם בין הצדדים.

להבטחת הסיכונים שתוארו לעיל בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו באמצעות הבנק הבינלאומי התחייב הבנק לבנק הבינלאומי, במסגרת הסכם שרותי סליקה במעו"ף, בערבות בלתי מוגבלת בסכום, להשלים כל סכום הנובע מהתחייבות הבנק הבינלאומי למסלוקת המעו"ף, בגין פעילות הבנק ולקוחותיו. ההתחייבות תעמוד בתוקף בכל עת שתעמוד התחייבות הבנק הבינלאומי בגין הסיכונים לעיל.

ד. הבנק התחייב לשפות נושאי משרה בבנק כמשמעו בחוק החברות התשנ"ט - 1999. סכום השיפוי שיעמיד הבנק מכח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי לא יעלה על 33% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפי מועד השיפוי בפועל.

ביאור 26 – מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

א. כללי

1. הבנק חשוף לשינויים בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים ולסיכונים נזילות הנובעים משינויים בשעורי הריבית ומשינויים בשערי מטבע.

כחלק מן האסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים יש לבנק מכשיר פיננסי מיועד וכשיר לגידור וכן מכשירים נגזרים שונים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.

2. נגזר שאינו מיועד ליחס גידור כשיר, נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. בין המכשירים נכללות עסקות מטבע FORWARD, אופציות על מטבע ועסקות החלפת ריבית.

3. ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך אם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע אם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. כאשר החוזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.

4. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת יחסי הגידור השונים. התיעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החזויה אשר יועדו כפריט המגודר וציון האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. מאחר והתנאים הקריטיים של הפריט המגודר והפריט המגדר תואמים וכן יתר התנאים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מתקיימים, הגידור נחשב אפקטיבי במלואו ביחס לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר הנובעים משינויים בריבית ה- benchmark, הבנק מיישם את שיטת הגידור המקוצרת לעניין גידור שווי הוגן על פי הוראות המפקח על הבנקים.

5. הבנק קבע כי יפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

(א) נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או תזרימי המזומנים של פריט מגודר.

(ב) הנגזר פוקע, נמכר, מבטל או ממומש.

(ג) הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיון שקרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע

(ד) התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה

(ה) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שהפריט המגודר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.

ביאור 26 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגדרים¹					
186.4	-	-	-	186.4	-
186.4	-	-	-	186.4	-
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
186.4	-	-	-	186.4	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
895.9	-	-	795.7	-	100.2
239.1	-	-	-	239.1	-
1,135.0	-	-	795.7	239.1	100.2
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
239.1	-	-	-	239.1	-
ג. נגזרים אחרים¹					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
431.9	-	426.3	5.6	-	-
431.9	-	426.3	5.6	-	-
חוזי אופציה אחרים					
84.8	-	40.8	44.0	-	-
83.5	-	40.8	42.7	-	-
-	-	-	-	-	-
1,032.1	-	934.2	97.9	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
-	-	-	-	-	-
2,353.5	-	934.2	893.6	425.5	100.2
סך הכל					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 26- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	חוזי סחורות		חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
	ואחרים	בגין מניות		אחר	שקל מדד
					א. נגזרים מגדרים ¹
-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
7.7	-	-	-	7.7	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ב. נגזרים ALM ^{1,2}
3.6	-	-	3.6	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
18.3	-	-	1.0	16.2	1.1 שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים ¹
6.6	-	6.2	0.4	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
6.7	-	6.2	0.5	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
10.2	-	6.2	4.0	-	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ^{3,4}
32.7	-	6.2	1.5	23.9	1.1 סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ^{3,4}

(1) למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי בגין מכשירים נגזרים משובצים 1.1 מיליון ש"ח.

(4) היתרה מאזנית של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 26 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

31 בדצמבר 2014					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגדרים 1					
172.0	-	-	-	172.0	-
172.0	-	-	-	172.0	-
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
172.0	-	-	-	172.0	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
1,234.5	-	-	884.0	-	350.5
חוזי Forward					
452.8	-	-	-	452.8	-
Swaps					
1,687.3	-	-	884.0	452.8	350.5
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
452.8	-	-	-	452.8	-
ג. נגזרים אחרים 1					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
531.1	-	454.9	76.2	-	-
אופציות שנכתבו					
531.1	-	454.9	76.2	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים					
40.8	-	18.9	21.9	-	-
אופציות שנכתבו					
40.4	-	18.9	21.5	-	-
אופציות שנקנו					
1,143.4	-	947.6	195.8	-	-
סך הכל					
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
0.1	-	-	0.1	-	-
סך הכל					
3,002.8	-	947.6	1,079.9	624.8	350.5

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 26- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2014					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל מדד
א. נגזרים מגדרים 1					
0.2	-	-	-	0.2	-
8.4	-	-	-	8.4	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
24.6	-	-	24.6	-	-
37.7	-	-	6.9	26.5	4.3
ג. נגזרים אחרים 1					
5.0	-	4.0	1.0	-	-
5.0	-	4.0	1.0	-	-
29.8	-	4.0	25.6	0.2	-
51.1	-	4.0	7.9	34.9	4.3

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי בגין מכשירים נגזרים משובצים 0.9 מיליון ש"ח.
- (4) היתרה מאזנית של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 26- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2015			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסה
10.2	4.0	6.2	-
-	-	-	-
10.2	4.0	6.2	-
16.7	2.8	13.9	-
26.9	6.8	20.1	-
32.7	3.0	29.7	-
יתרות מאזניות ברוטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים			
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל			
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים			
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹			
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים			
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
31 בדצמבר 2014			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסה
29.8	2.0	27.8	-
-	-	-	-
29.8	2.0	27.8	-
18.2	4.2	14.0	-
48.0	6.2	41.8	-
יתרות מאזניות ברוטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים			
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל			
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים			
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין נגזרים ¹			
סך כל סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים			

בשנים 2015, 2014 ו-2013 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

1. ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאור 26- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פרוט מועדי פירעון- סכומים נקובים: יתרות לסוף תקופה

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
100.2	-	-	50.2	50.0	חוזי ריבית
425.5	167.4	90.4	167.7	-	-שקל מדד
893.6	-	-	69.6	824.0	אחר
934.2	-	75.4	13.5	845.3	חוזי מטבע חוץ
2,353.5	167.4	165.8	301.0	1,719.3	חוזים בגין מניות
					סך הכל
31 בדצמבר 2014					
3,002.8	188.5	295.1	730.0	1,789.2	סך הכל

ביאור 27 - מיגזרי פעילות

א. כללי

הפעילות העיסוקית של הבנק מתנהלת בישראל בלבד.

בשנת 2015 הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים והוראות הדיווח שהיו קיימות עד לפרסום ההוראות החדשות בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים (לפירוט ראה ביאור 1.ג.7).

ב. להלן פירוט מיגזרי הפעילות של הבנק

הפעילות העיסוקית מנוהלת באמצעות חמישה מיגזרי פעילות עיקריים, חלוקה המבוססת על פי מאפייני הלקוחות הנכללים בכל אחד מן המיגזרים.

חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לניתוח התוצאות העיסוקיות של הבנק ולצורך קבלת החלטות. נתוני תוצאות המיגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מיגזרי פעילות עיקריים".

להלן מאפייני הלקוחות והפעילות המרוכזים במסגרת מיגזרי הפעילות:

מיגזר בנקאות אישית – מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר בנקאות פרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות וייעוץ השקעות ללקוחות פרטיים בעלי עושר ופוטנציאל פיננסי המוערך כבינוני עד גבוה.

מיגזר עסקים קטנים – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לחברות ולעסקים קטנים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר בנקאות עסקית – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של מעל כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק – לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את השינוי בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, ואת התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל.

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
378.1	15.7	74.8	84.3	16.5	186.8	הכנסות ריבית, נטו:
-	24.5	(9.6)	(3.8)	5.7	(16.8)	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
251.2	20.7	13.6	24.8	101.7	90.4	הכנסות שאין מריבית:
629.3	60.9	78.8	105.3	123.9	260.4	- מחיצוניים
2.5	-	1.2	3.8	(0.7)	(1.8)	סך ההכנסות
						הוצאות בגין הפסדי אשראי
518.1	7.1	36.0	78.7	120.8	275.5	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (לרבות פחת)
-	-	9.3	(9.3)	-	-	לחיצוניים
108.7	53.8	32.3	32.1	3.8	(13.3)	בינמגזרי
43.1	21.4	12.8	12.7	1.5	(5.3)	רווח לפני מיסים
65.6	32.4	19.5	19.4	2.3	(8.0)	הפרשה למיסים על הרווח
						רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
5.78%	31.47%	8.51%	15.20%	1.54%	(1.61%)	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) (1)
17,422.2	5,822.3	2,128.3	1,640.7	1,642.2	6,188.7	יתרה ממוצעת של נכסים (2)
16,317.1	2,234.8	713.6	1,093.5	6,416.0	5,859.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
11,879.7	1,106.9	2,463.1	1,372.6	1,604.6	5,332.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1)(2)
13,806.0	-	423.0	343.0	11,456.0	1,584.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך (2)
319.7	-	66.2	79.8	12.0	161.7	הכנסות ריבית, נטו:
25.9	-	0.8	1.7	11.3	12.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
32.5	40.2	(1.8)	(1.0)	(1.1)	(3.8)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
378.1	40.2	65.2	80.5	22.2	170.0	אחר
						סך כל ההכנסות מריבית, נטו

- (1) החל משנת 2014, מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל.
(2) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014*					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
416.0	24.8	78.6	87.0	22.6	203.0
-	18.0	(11.3)	(6.8)	17.6	(17.5)
הכנסות שאינן מריבית:					
237.9	8.1	13.7	24.3	99.8	92.0
653.9	50.9	81.0	104.5	140.0	277.5
60.2	-	12.4	21.2	5.2	21.4
סך ההכנסות					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
532.5	9.4	37.7	79.4	122.4	283.6
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות (לרבות פחת)					
-	-	9.2	(9.2)	-	-
לחיצוניים					
61.2	41.5	21.7	13.1	12.4	(27.5)
23.6	16.0	8.4	5.0	4.8	(10.6)
37.6	25.5	13.3	8.1	7.6	(16.9)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי					
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)					
3.40%	32.70%	5.82%	5.93%	5.34%	(3.45%)
16,060.8	4,687.7	2,190.6	1,661.3	1,560.3	5,960.9
14,964.4	2,659.6	710.1	1,005.2	5,417.2	5,172.3
11,567.2	838.6	2,459.0	1,469.5	1,529.2	5,270.9
13,782.0	-	463.0	350.0	11,312.0	1,657.0
הכנסות ריבית, נטו:					
327.2	-	69.0	77.8	17.4	163.0
61.2	-	1.8	4.5	25.0	29.9
27.6	42.8	(3.5)	(2.1)	(2.2)	(7.4)
416.0	42.8	67.3	80.2	40.2	185.5
סך כל ההכנסות מריבית, נטו					

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.1 ו-2.

** סווג מחדש

(1) החל משנת 2014, מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל.

(2) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
432.5	38.0	100.3	102.0	(2.6)	194.8
-	1.1	(40.2)	(13.9)	52.4	0.6
הכנסות ריבית, נטו:					
- מחיצוניים					
- בינמגזרי					
הכנסות שאינן מריבית:					
- מחיצוניים					
276.5	39.1	19.6	31.2	90.0	96.6
709.0	78.2	79.7	119.3	139.8	292.0
סך ההכנסות					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
35.9	-	9.2	29.4	0.6	(3.3)
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת)					
לחיצוניים					
520.0	8.7	33.6	75.1	119.2	283.4
בינמגזרי					
-	-	9.5	(9.5)	-	-
153.1	69.5	27.4	24.3	20.0	11.9
רווח לפני מיסים					
53.3	24.2	9.5	8.5	7.0	4.1
הפרשה למיסים על הרווח					
99.8	45.3	17.9	15.8	13.0	7.8
המינוס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי					
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)					
9.47%	53.81%	5.36%	8.50%	7.57%	1.16%
יתרה ממוצעת של נכסים					
16,019.3	4,638.5	2,283.2	1,762.2	1,425.5	5,909.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות**					
14,997.4	2,714.8	658.4	1,008.5	5,400.6	5,215.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1)(2)					
11,150.2	647.6	2,568.4	1,429.1	1,321.7	5,183.4
יתרה ממוצעת של ניירות ערך (2)					
12,610.0	-	1,379.0	282.0	9,477.0	1,472.0
הכנסות ריבית, נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי					
291.9	-	58.5	80.3	10.7	142.4
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
106.3	-	2.8	8.4	39.7	55.4
אחר					
34.3	39.1	(1.2)	(0.6)	(0.6)	(2.4)
432.5	39.1	60.1	88.1	49.8	195.4
סך כל ההכנסות מריבית, נטו					

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג1. ו-2.

** סווג מחדש

(1) החל משנת 2014, מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל.

(2) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

ביאור 27 – מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

כאמור לעיל, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 7 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

ב. ההגדרות כפי שנקבעו בהוראה

- אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- מגזר בנקאות פרטית – אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- עסק – לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך; פעילות ניהול נכסים והתחייבויות – לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגזרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פקדונות בממשלות ושל ממשלות; פעילות השקעה ריאלית- השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים; אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.

מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

נכסים בניהול- לרבות נכסי קופות גמל, קרנות נאמנות, קרנות השתלמות, ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת גבייה.

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ליום 31 בדצמבר 2015									
סך פעילות בישראל	אחר	ניהול מוסדיים פיננסי	גופים מוסדיים פיננסי	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים		בנקאות פרטית	
						משקי בית	משקי בית		
11,921.1	-	-	1.9	935.1	755.3	2,048.9	17.9	8,162.0	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
99.3	-	-	-	-	30.4	45.2	-	23.7	יתרת חובות פגומים
9.9	-	-	-	-	-	4.4	-	5.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
15,454.3	-	-	9.2	408.8	421.0	1,526.5	799.8	12,289.0	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
11,854.2	-	1,077.1	3.6	1,047.7	692.5	1,868.4	17.4	7,147.5	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופה

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201).

ביאור 27 – מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

אנשים פרטיים – משקי בית ובנקאות פרטית

ליום 31 בדצמבר 2015								
אנשים פרטיים - בנקאות אישית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל, מאוחד								
מגזר בנקאות פרטית					מגזר בנקאות אישית			
סך הכל					סך הכל			
הלוואות כרטיסי					הלוואות כרטיסי			
בנקאות					בנקאות			
סך הכל					סך הכל			
פרטית	אחר	לדיור	אשראי	כרטיסי	אחר	לדיור	אשראי	כרטיסי
8,179.9	17.9	10.7	7.2	-	8,162.0	6,701.6	1,265.9	194.5
23.7	-	-	-	-	23.7	23.7	-	-
5.5	-	-	-	-	5.5	5.5	-	-
13,088.8	799.8	799.8	-	-	12,289.0	12,289.0	-	-
7,164.9	17.4	9.8	7.6	-	7,147.5	6,016.3	1,131.2	-

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

ליום 31 בדצמבר 2015								
עסקים קטנים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל								
עסקים גדולים			עסקים בינוניים			עסקים קטנים וזעירים		
סך הכל			סך הכל			סך הכל		
בינוני			בינוני			בינוני		
ונדלן			ונדלן			ונדלן		
אחר	ונדלן	סך הכל	אחר	ונדלן	סך הכל	אחר	ונדלן	סך הכל
3,739.3	935.1	820.9	114.2	755.3	708.9	46.4	2,048.9	1,780.5
268.4	3.8	3.8	-	30.4	30.4	-	45.2	41.2
1.7	1.7	1.7	-	-	-	-	4.4	2.7
2,356.3	408.8	368.9	39.9	421.0	335.5	85.5	1,526.5	1,359.1
3,608.6	1,047.7	820.9	226.8	692.5	498.1	194.4	1,868.4	1,503.0

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201).

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות** ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי***

*2013			*2014			2015			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	
74.5	55.1	129.6	56.3	44.0	100.3	75.1	67.0	142.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
32.9	(1.4)	31.5	30.2	27.0	57.2	14.1	(2.1)	12.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(85.0)	(37.9)	(122.9)	(40.8)	(37.3)	(78.1)	(49.4)	(41.9)	(91.3)	מחיקות חשבונאיות
33.9	28.2	62.1	29.4	33.3	62.7	29.2	37.7	66.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(51.1)	(9.7)	(60.8)	(11.4)	(4.0)	(15.4)	(20.2)	(4.2)	(24.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
56.3	44.0	100.3	75.1	67.0	142.1	69.0	60.7	129.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

8.7	1.4	10.1	13.3	1.2	14.5	15.0	2.5	17.5	יתרת הפרשה לתחילת שנה
4.6	(0.2)	4.4	1.7	1.3	3.0	(8.9)	(0.6)	(9.5)	גידול (קיטון) בהפרשה
13.3	1.2	14.5	15.0	2.5	17.5	6.1	1.9	8.0	יתרת הפרשה לסוף השנה בגין מכשירי
									אשראי חוץ מאזניים
69.6	45.2	114.8	90.1	69.5	159.6	75.1	62.6	137.7	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות
									ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* הוצג מחדש בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא חובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1.ג.2).
 **אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 ***לפירוט בדבר יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים ראה ביאור 1.ג.7 ו-1.ג.8.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות** ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות * ועל החובות* בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2014					31 בדצמבר 2015***				
בנקים		אשראי לציבור			בנקים		אשראי לציבור		
וממשלות סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	וממשלות סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	וממשלות סך הכל	
יתרת חוב רשומה של חובות**									
3,325.9	535.7	2,790.2	103.1	2,687.1	3,131.1	881.6	2,249.5	96.8	2,152.7
8,699.0	-	8,699.0	7,587.0	1,112.0	9,671.6	-	9,671.6	8,094.5	1,577.1
12,024.9	535.7	11,489.2	7,690.1	3,799.1	12,802.7	881.6	11,921.1	8,191.3	3,729.8
סך הכל חובות									
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**									
65.5	-	65.5	9.4	56.1	51.1	-	51.1	3.8	47.3
76.6	-	76.6	57.6	19.0	78.6	-	78.6	56.9	21.7
142.1	-	142.1	67.0	75.1	129.7	-	129.7	60.7	69.0
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי									

* הוצג מחדש בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא חובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 1.ג.2).

**אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

***לפירוט בדבר יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים ראה

ביאור 1.ג.7.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2015						פעילות לווים בישראל	ציבורי - מסחרי
חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של		בעייתיים (2)		לא פגומים			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים		
3.5	0.8	241.8	2.7	9.2	229.9	בינוי ונדל"ן - בינוי	
-	0.1	183.6	1.1	0.6	181.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
0.1	-	68.2	1.8	0.3	66.1	שרותים פיננסיים	
24.6	3.5	3,236.2	69.9	81.6	3,084.7	מסחרי אחר	
28.2	4.4	3,729.8	75.5	91.7	3,562.6	סך הכל מסחרי	
-	-	209.2	0.3	1.8	207.1	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
17.8	5.5	7,982.1	23.5	60.8	7,897.8	אנשים פרטיים - אחר	
46.0	9.9	11,921.1	99.3	154.3	11,667.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	830.1	-	-	830.1	בנקים בישראל	
-	-	51.5	-	-	51.5	ממשלת ישראל	
46.0	9.9	12,802.7	99.3	154.3	12,549.1	סך הכל פעילות בישראל	

31 בדצמבר 2014*						פעילות לווים בישראל	ציבורי - מסחרי
חובות לא פגומים* - מידע נוסף בפיגור של		בעייתיים (2)		לא פגומים			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים		
0.4	-	348.2	6.1	2.6	339.5	בינוי ונדל"ן - בינוי	
-	0.1	145.2	2.0	0.3	142.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
-	-	17.3	0.5	-	16.8	שרותים פיננסיים	
8.8	0.5	3,288.4	114.6	62.1	3,111.7	מסחרי אחר	
9.2	0.6	3,799.1	123.2	65.0	3,610.9	סך הכל מסחרי	
-	-	196.1	0.9	0.8	194.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
12.8	1.0	7,494.0	34.9	40.4	7,418.7	אנשים פרטיים - אחר	
22.0	1.6	11,489.2	159.0	106.2	11,224.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	498.7	-	-	498.7	בנקים בישראל	
-	-	37.0	-	-	37.0	ממשלת ישראל	
22.0	1.6	12,024.9	159.0	106.2	11,759.7	סך הכל פעילות בישראל	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 - (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 - (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה ביאור 28.ב.ג. להלן.
 - (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
 - (5) צוברים הכנסות ריבית. כל החובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- * הוצג מחדש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 2.ג.1.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹

איכות האשראי- מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות רבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל

31 בדצמבר 2015					ציבורי - מסחרי
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל (יתרת (2) חובות פגומים)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)		יתרת הפרשה פרטנית (3)	
		יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)			
		יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים		
145.8	2.7	2.3	0.2	0.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.1	1.1	1.1	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
2.4	1.8	0.3	0.5	1.5	שרותים פיננסיים
181.0	69.9	30.3	22.7	39.6	מסחרי אחר
330.3	75.5	34.0	23.4	41.5	סך הכל מסחרי
0.3	0.3	0.3	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
60.5	23.5	21.2	2.1	2.3	אנשים פרטיים - אחר
391.1	99.3	55.5	25.5	43.8	סך הכל פעילות בישראל*
					מזה*
385.3	98.0	54.2	25.5	43.8	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
99.5	49.6	43.9	4.6	5.7	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

- 1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- 2) יתרת חוב רשומה.
- 3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2014					פעילות לווים בישראל
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2)(4) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)(4)		יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
		פרטנית (3)	פרטנית (4)	פרטנית (3)	פרטנית (4)
					ציבורי - מסחרי
131.2	6.1	4.7	0.7	1.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.9	2.0	2.0	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
2.1	0.5	0.2	0.2	0.3	שרותים פיננסיים
270.8	114.6	52.2	30.7	62.4	מסחרי אחר
407.0	123.2	59.1	31.6	64.1	סך הכל מסחרי
0.9	0.9	0.9	-	-	אנשים פרטיים - הלואות לדיור
143.3	34.9	25.6	8.2	9.3	אנשים פרטיים - אחר
551.2	159.0	85.6	39.8	73.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל*
					*מזה
543.8	155.6	82.2	39.8	73.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
90.0	41.7	38.4	2.9	3.3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) הוצג מחדש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה

ביאור 2.ג.1

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			פעילות לווים בישראל
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
7.6	-	-	6.8	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.9	-	-	1.9	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.6	-	-	0.7	-	-	שרותים פיננסיים
90.8	3.0	3.0	118.6	5.9	5.9	מסחרי אחר
100.9	3.0	3.0	128.0	5.9	5.9	סך הכל מסחרי
0.9	-	-	0.3	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
28.0	0.6	0.6	35.4	0.6	0.6	אנשים פרטיים - אחר
129.8	3.6	3.6	163.7	6.5	6.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
		⁽⁴⁾			⁽⁴⁾	
שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			פעילות לווים בישראל
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
13.5	0.4	0.4	13.5	0.4	0.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.9	-	-	2.9	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.5	-	-	0.5	-	-	שרותים פיננסיים
101.1	4.8	4.8	101.1	4.8	4.8	מסחרי אחר
118.0	5.2	5.2	118.0	5.2	5.2	סך הכל מסחרי
0.9	-	-	0.9	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
45.8	2.5	2.5	45.8	2.5	2.5	אנשים פרטיים - אחר
164.7	7.7	7.7	164.7	7.7	7.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
		⁽⁴⁾			⁽⁴⁾	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 18.6 מיליוני ש"ח (בשנת 2014 – 20.0 מיליוני ש"ח, בשנת 2013 – 17.6 מיליוני ש"ח).

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש

31 בדצמבר 2015					פעילות לווים בישראל
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2)	צובר (2)	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
		30 ימים ועד 89 ימים	90 ימים או יותר		
1.7	0.3	-	-	1.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.1	1.0	-	-	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
1.8	0.1	-	-	1.7	שרותים פיננסיים
24.4	4.9	-	-	19.5	מסחרי אחר
29.0	6.3	-	-	22.7	סך הכל מסחרי
20.6	3.9	-	-	16.7	אנשים פרטיים - אחר
49.6	10.2	-	-	39.4	סך הכל פעילות בישראל

31 בדצמבר 2014					פעילות לווים בישראל
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2)	צובר (2)	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
		30 ימים ועד 89 ימים	90 ימים או יותר		
1.8	0.2	-	-	1.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	1.7	-	-	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.2	0.1	-	-	0.1	שרותים פיננסיים
22.5	2.5	-	-	20.0	מסחרי אחר
26.3	4.5	-	-	21.8	סך הכל מסחרי
15.4	2.1	-	-	13.3	אנשים פרטיים - אחר
41.7	6.6	-	-	35.1	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹(המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים(המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח					
2014			2015		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
0.9	1.2	5	1.2	1.2	11
0.1	0.1	1	0.1	0.1	1
-	-	-	1.7	1.8	3
14.2	18.2	117	19.8	23.4	148
15.2	19.5	123	22.8	26.5	163
11.2	11.7	236	13.6	14.6	279
26.4	31.2	359	36.4	41.1	442

פעילות לווים בישראל
ציבורי- מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל ציבור - פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח		
2013		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
4.1	4.2	8
-	-	-
0.1	0.1	1
22.8	26.5	100
27.0	30.8	109
6.5	7.5	266
33.5	38.3	375

פעילות לווים בישראל

ציבורי- מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל ציבור - פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שכשלו ²			
2014		2015	
יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	מס' חוזים
רשומה		רשומה	
פעילות לווים בישראל			
ציבורי- מסחרי			
0.4	4	0.1	1
בינוי ונדל"ן - בינוי			
6.8	37	3.8	22
מסחרי - אחר			
7.2	41	3.9	23
סך הכל מסחרי			
0.8	18 (3)	0.3	9
אנשים פרטיים - אחר			
8.0	59	4.2	32
סך הכל ציבור - פעילות בישראל			

ארגונים מחדש שכשלו ²	
2013	
יתרת חוב	מס' חוזים
רשומה	
פעילות לווים בישראל	
ציבורי- מסחרי	
-	1
בינוי ונדל"ן - בינוי	
2.5	25
מסחרי - אחר	
2.5	26
סך הכל מסחרי	
0.4	13
אנשים פרטיים - אחר	
2.9	39
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
 (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא. לפירוט נוסף ראה ביאור 8.ג.1.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2014 (*)			31 בדצמבר 2015			תקרת האשראי - באלפי ש"ח	
סיכון אשראי חוץ מאזני (1,3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	סיכון אשראי חוץ מאזני (1,3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)		
99.7	71.9	39,635	103.3	68.1	40,061	עד 10	
217.8	155.3	23,337	221.9	149.8	23,517	עד 20	מעל 10
543.6	437.9	31,799	542.0	414.5	31,364	עד 40	מעל 20
1,004.3	1,130.0	35,705	987.1	1,084.6	34,972	עד 80	מעל 40
1,087.1	1,941.5	26,952	1,088.9	1,989.7	27,591	עד 150	מעל 80
823.8	2,640.2	16,585	907.6	2,868.7	18,080	עד 300	מעל 150
285.8	1,684.9	4,934	320.2	1,904.6	5,442	עד 600	מעל 300
180.8	959.9	1,404	162.0	1,064.5	1,540	עד 1,200	מעל 600
107.4	280.5	249	76.1	343.6	274	עד 2,000	מעל 1,200
125.9	421.6	194	103.1	413.0	180	עד 4,000	מעל 2,000
140.3	342.9	88	125.2	350.7	86	עד 8,000	מעל 4,000
108.1	492.7	51	182.2	601.8	61	עד 20,000	מעל 8,000
143.6	660.8	30	128.2	583.1	26	עד 40,000	מעל 20,000
384.7	390.1	11	165.2	161.2	5	עד 118,500 (4)	מעל 40,000
5,252.9	11,610.2	180,974	5,113.0	11,997.9	183,199		סך הכל

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) מספר הללוים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

(4) בשנת 2014 עד 169,400.

(*) הוצג מחדש בהתאם להוראות המפקח בנושא חובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, ראה ביאור 2.ג.1.

ביאור 28- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

**ד. מכשירים פיננסיים חוץ – מאזניים
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה**

31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2015	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים (1)		
				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
-	-	9.4	6.5	אשראי תעודות
3.2	1.8	74.8	63.9	ערבויות להבטחת אשראי
4.2	1.9	326.9	337.8	ערבויות לרוכשי דירות
2.0	0.8	167.6	185.6	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.9	0.9	2,437.1	2,675.0	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
				מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי
1.0	1.4	1,471.3	1,597.0	דרישה שלא נוצלו
1.9	0.8	715.5	382.3	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
4.3	0.4	400.5	84.4	התחייבויות להוצאת ערבויות
-	-	150.9	156.9	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 29 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2015						
נכסים	מטבע חוץ (1)		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד למדד המחירים
	פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	דולר ארה"ב			
			אחר	דולר ארה"ב		
מזומנים ופקדונות בבנקים	-	5,196.4	216.2	42.2	349.4	4,588.6
ניירות ערך	4.1	1,809.0	134.0	173.1	416.1	1,081.7
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	-	11,791.4	71.2	211.4	427.2	11,081.6
אשראי לממשלה	-	51.5	-	0.6	-	50.9
בניינים וציוד	81.2	81.2	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.2	10.2	0.2	3.7	-	0.1
נכסים אחרים	24.9	232.3	-	-	95.3	112.1
סך כל הנכסים	116.4	19,172.0	421.6	431.0	1,288.0	16,915.0
התחייבויות						
פקדונות הציבור	-	15,454.3	433.0	1,060.5	921.9	13,038.9
פקדונות מבנקים	-	185.2	1.1	2.8	-	181.3
פקדונות הממשלה	-	233.0	4.3	6.6	-	222.1
כתבי התחייבות נדחים	-	665.9	-	-	583.8	82.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	5.2	31.6	11.6	10.2	-	4.6
התחייבויות אחרות	6.9	1,437.3	-	9.7	54.3	1,366.4
סך כל ההתחייבויות	12.1	18,007.3	450.0	1,089.8	1,560.0	14,895.4
הפרש	104.3	1,164.7	(28.4)	(658.8)	(272.0)	2,019.6
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
	-	-	31.4	667.2	99.6	(798.2)
סך הכל	104.3	1,164.7	3.0	8.4	(172.4)	1,221.4

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה. (לא צמוד – 120.3 מיליוני ש"ח, צמוד – 5.0 מיליוני ש"ח, דולר – 3.2 מיליוני ש"ח, אחר – 1.2 מיליוני ש"ח).

ביאור 29 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

*31 בדצמבר 2014						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ(1)			מטבע ישראלי	
		אחר	דולר ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	נכסים
3,356.2	-	35.5	58.7	253.2	3,008.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,821.4	4.8	186.8	176.2	478.5	975.1	ניירות ערך
11,347.1	-	87.9	210.9	648.8	* 10,399.5	אשראי לציבור,נטו ⁽³⁾
37.0	-	-	-	-	37.0	אשראי לממשלה
85.6	85.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
29.8	4.0	0.1	25.1	-	0.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
215.0	23.2	-	-	65.3	* 126.5	נכסים אחרים
16,892.1	117.6	310.3	470.9	1,445.8	14,547.5	סך כל הנכסים
התחייבויות						
13,072.7	-	367.5	994.3	1,133.2	10,577.7	פקדונות הציבור
201.5	-	0.3	3.5	20.5	177.2	פקדונות מבנקים
290.0	-	3.5	32.6	-	253.9	פקדונות הממשלה
777.1	-	-	-	689.8	87.3	כתבי התחייבות נדחים
50.2	3.1	17.2	16.4	-	13.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,393.4	8.6	-	12.0	35.4	* 1,337.4	התחייבויות אחרות
15,784.9	11.7	388.5	1,058.8	1,878.9	12,447.0	סך כל ההתחייבויות
1,107.2	105.9	(78.2)	(587.9)	(433.1)	2,100.5	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	87.2	588.6	349.6	(1,025.4)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,107.2	105.9	9.0	0.7	(83.5)	1,075.1	סך הכל

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה. (לא צמוד – 136.5 מיליוני ש"ח, צמוד – 2.9 מיליוני ש"ח, דולר – 2.2 מיליוני ש"ח, אחר – 0.5 מיליוני ש"ח).

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.1 (ו-2).

ביאור 30 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1)

31 בדצמבר 2015							
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל שלוש מעל ארבע			מעל שלושה				
ועד	ועד	מעל שנתיים	מעל שנה	חודשים	ועד	ועד	עם דרישה
ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד
חמש	ארבע	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד
שנים	שנים	שלוש	שנתיים	שנה (6)	חודשים (6)	שלושה	ועד חודש (6)
1,216.0	1,237.5	1,512.7	2,075.6	2,626.3	1,813.0	6,061.4	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מדד וצמוד מט"ח)
90.7	284.3	139.9	286.6	1,279.1	609.2	13,603.6	נכסים
1,125.3	953.2	1,372.8	1,789.0	1,347.2	1,203.8	(7,542.2)	התחייבויות
-	-	-	-	-	(620.3)	(78.1)	הפרש
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,125.3	953.2	1,372.8	1,789.0	1,347.2	583.5	(7,620.3)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
							מטבע חוץ ⁽³⁾
43.8	72.4	16.4	17.5	76.6	244.4	269.8	נכסים
4.1	5.0	9.6	8.8	116.8	76.5	1,328.3	התחייבויות
39.7	67.4	6.8	8.7	(40.2)	167.9	(1,058.5)	הפרש
2.6	64.7	4.3	6.3	(4.9)	121.6	(896.9)	מזה : הפרש - בדולר
-	-	-	-	-	620.3	78.1	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
39.7	67.4	6.8	8.7	(40.2)	788.2	(980.4)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים

הערות לעמודים 222 עד 225 ראה עמוד 226

ביאור 30 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

שיעור תשואה חוזי(5) באחוזים	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)				
2.54%	18,209.6	138.3	18,979.4	3.5	499.3	1,934.1
1.95%	16,458.8	-	16,539.1	5.5	64.4	175.8
	1,750.8	138.3	2,440.3	(2.0)	434.9	1,758.3
	(698.6)	-	(698.4)	-	-	-
	1,052.2	138.3	1,741.9	(2.0)	434.9	1,758.3
3.00%	846.0	1.1	923.7	-	-	182.8
0.16%	1,536.4	-	1,558.3	-	-	9.2
	(690.4)	1.1	(634.6)	-	-	173.6
3.90%	(658.8)	1.0	(630.3)	-	-	72.0
	698.6	-	698.4	-	-	-
	8.2	1.1	63.8	-	-	173.6

ביאור 30 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

31 בדצמבר 2015							
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל שלוש מעל ארבע			מעל שלושה				
ועד	ועד	מעל שנתיים ועד	מעל שנה ועד	חודשים	ועד	ועד	עם דרישה ועד חודש (6)
חמש שנים	ארבע שנים	ועד שלוש שנים	ועד שנתיים	ועד שנה (6)	ועד חודשים (6)		
1,259.8	1,309.9	1,529.1	2,093.1	2,702.9	2,057.4	6,331.2	סך הכל נכסים*
94.8	289.3	149.5	295.4	1,395.9	685.7	14,931.9	התחייבויות**
1,165.0	1,020.6	1,379.6	1,797.7	1,307.0	1,371.7	(8,600.7)	הפרש
735.7	1,034.5	1,415.3	1,890.8	2,276.3	1,837.7	1,425.0	*מזה: אשראי לציבור
43.5	25.6	100.4	133.4	992.7	442.6	13,643.7	**מזה: פיקדונות הציבור

31 בדצמבר 2014***							
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל שלוש מעל ארבע			מעל שלושה				
ועד	ועד	מעל שנתיים ועד	מעל שנה ועד	חודשים	ועד	ועד	עם דרישה ועד חודש (6)
חמש שנים	ארבע שנים	ועד שלוש שנים	ועד שנתיים	ועד שנה (6)	ועד חודשים (6)		
1,007.7	1,080.9	1,482.2	1,969.3	2,618.7	1,917.1	4,456.7	סך הכל נכסים*
284.5	98.1	195.7	491.9	1,058.6	733.2	12,750.0	התחייבויות**
723.2	982.8	1,286.5	1,477.4	1,560.1	1,183.9	(8,293.3)	הפרש
667.9	939.7	1,377.9	1,802.7	2,206.5	1,876.6	1,279.5	*מזה: אשראי לציבור
(20.1)	(57.3)	(58.2)	(243.5)	(708.0)	(492.9)	(11,391.4)	**מזה: פיקדונות הציבור

***הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.1 (1-ו-2).

הערות לעמודים 222 עד 225 ראה עמוד 226

ביאור 30 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

שיעור תשואה חוזי(5) באחוזים	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה		מעל חמש ועד עשרים שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)			מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	
2.56%	19,055.6	139.4	19,903.1	3.5	499.3	2,116.9	
1.92%	17,995.2	-	18,097.4	5.5	64.4	185.0	
	1,060.4	139.4	1,805.7	(2.0)	434.9	1,931.9	
2.87%	11,791.4	47.7	12,569.7	3.0	444.2	1,507.3	
0.52%	15,454.3	0.0	15,465.5	-	15.3	68.3	

שיעור תשואה חוזי(5) באחוזים	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה		מעל חמש ועד עשרים שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)			מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	
2.77% **	16,774.5	227.7	17,546.5	5.1	424.0	2,584.8	
2.24% **	15,773.2	37.1	15,881.1	-	41.6	227.5	
	1,001.3	190.6	1,665.4	5.1	382.4	2,357.3	
3.10% **	11,347.1	143.4	12,028.7	4.0	412.3	1,435.4	
0.46%	13,072.7	-	(13,069.9)		(17.8)	(80.7)	

ביאור 30 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

הערות לעמודים 222 עד 225

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החזוי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 47.7 מיליון ש"ח שזמן פירעונם עבר (בשנת 2014 – 143.8 מיליון ש"ח).
- (3) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (4) כפי שנכללה בביאור מס' 29 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (6) סכומי אשראי בתנאי חח"ד וסכומי החריגה ממסגרת חח"ד שנכללו הם 963.3 מיליוני ש"ח ו-19.3 מיליוני ש"ח בהתאמה (ביום 31 בדצמבר 2014 – 999.7 מיליוני ש"ח ו-48.7 מיליוני ש"ח בהתאמה). סכומי האשראי בתנאי חח"ד מוינו לפי תקופת המסגרת שנקבעה וסכומי החריגה ממסגרת החח"ד מוינו לטור "ללא תקופת פירעון".

ביאור 31א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2015					
סה"כ	שווי הוגן (1)			יתרה במאזן	
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
5,219.3	266.4	4,811.1	141.8	5,196.4	נכסים פיננסיים
1,820.5	4.1	347.6	1,468.8	1,809.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,537.7	10,783.3	754.4	-	11,791.4	ניירות ערך (2)
51.8	-	51.8	-	51.5	אשראי לציבור, נטו
10.2	0.2	4.7	5.3	10.2	אשראי לממשלה
24.9	24.9	-	-	24.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
18,664.4	11,078.9	5,969.6	1,615.9 (3)	18,883.4	נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים					
התחייבות פיננסית					
15,427.3	1,494.6	13,932.7	-	15,454.3	פקדונות הציבור
185.1	-	185.1	-	185.2	פקדונות מבנקים
233.0	1.0	232.0	-	233.0	פקדונות הממשלה
708.0	540.5	-	167.5	665.9	כתבי התחייבות נדחים
31.6	1.1	25.2	5.3	31.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,326.3	571.9	754.4	-	1,327.2	התחייבויות פיננסיות אחרות
17,911.3	2,609.1	15,129.4	172.8 (3)	17,897.2	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
4.0	4.0			4.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

31 בדצמבר 2014 *					
סה"כ	שווי הוגן (1)			יתרה במאזן	
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
3,367.8	261.9	2,976.9	129.0	3,356.2	נכסים פיננסיים
1,834.5	4.8	410.2	1,419.5	1,821.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,073.1	* 10,369.4	703.7	-	11,347.1	ניירות ערך (2)
37.0	-	37.0	-	37.0	אשראי לציבור, נטו
29.8	0.8	25.5	3.5	29.8	אשראי לממשלה
26.5	* 26.5	-	-	26.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
16,368.7	10,663.4	4,153.3	1,552.0 (3)	16,618.0	נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים					
התחייבות פיננסית					
13,064.7	1,393.3	11,671.4	-	13,072.7	פקדונות הציבור
205.3	23.6	181.7	-	201.5	פקדונות מבנקים
290.0	-	290.0	-	290.0	פקדונות הממשלה
840.4	581.0	-	259.4	777.1	כתבי התחייבות נדחים
50.2	4.3	42.4	3.5	50.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,270.9	* 567.2	703.7	-	1,272.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
15,721.5	2,569.4	12,889.2	262.9 (3)	15,663.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
4.2	4.2			4.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2. הערות בעמוד הבא

ביאור 31א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

הערות לעמוד 227 :

- (1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 12, "ניירות ערך".
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 2,873.0 מיליוני ש"ח ובסך 8,421.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה (שנת 2014-2,846.2 מיליוני ש"ח ו- 6,064.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה), אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 31ד-ו'.

ביאור 31א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בנושא הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, איגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח;

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הווננו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

פיקדונות, איגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

ביאור 31 א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.
מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים (למעט מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.

ביאור 31- פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2015

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים		מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
1,446.3	1,446.3	-	-	279.7	1,166.6
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
195.7	195.7	-	-	-	195.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
27.3	27.3	-	-	27.3	-
אגרות חוב של אחרים בישראל					
1,669.3	1,669.3	-	-	307.0	1,362.3
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
3.6	3.6	-	-	-	3.6
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
8.4	8.4	-	-	-	8.4
אגרות חוב של אחרים בישראל					
12.0	12.0	-	-	-	12.0
סך כל ניירות ערך למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית אחרים					
4.0	4.0	-	0.2	3.8	-
חוזי מטבע חוץ					
6.2	6.2	-	-	0.9	5.3
חוזי מניות					
10.2	10.2	-	0.2	4.7	5.3
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,691.5	1,691.5	-	0.2	311.7	1,379.6
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
1.1	1.1	-	1.1	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
23.9	23.9	-	-	23.9	-
חוזי ריבית אחרים					
1.5	1.5	-	-	1.5	-
חוזי מטבע חוץ					
6.2	6.2	-	-	0.9	5.3
חוזי מניות					
32.7	32.7	-	1.1	26.3	5.3
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
32.7	32.7	-	1.1	26.3	5.3
סך כל התחייבויות					

ביאור 31-ב- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2014					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא	נתונים	מחירים
			משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
1,403.3	1,403.3	-	-	335.8	1,067.5
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
130.7	130.7	-	-	-	130.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
75.8	75.8	-	-	32.6	43.2
אגרות חוב של אחרים בישראל					
1,609.8	1,609.8	-	-	368.4	1,241.4
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
4.8	4.8	-	-	-	4.8
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
5.0	5.0	-	-	-	5.0
אגרות חוב של אחרים בישראל					
9.8	9.8	-	-	-	9.8
אגרות חוב של ממשלת ישראל למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
0.2	0.2	-	-	0.2	-
חוזי ריבית אחרים					
25.6	25.6	-	0.8	24.4	0.4
חוזי מטבע חוץ					
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
חוזי מניות					
29.8	29.8	-	0.8	25.5	3.5
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,649.4	1,649.4	-	0.8	393.9	1,254.7
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
4.3	4.3	-	4.3	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
34.9	34.9	-	-	34.9	-
חוזי ריבית אחרים					
7.9	7.9	-	-	7.5	0.4
חוזי מטבע חוץ					
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
חוזי מניות					
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל התחייבויות					

ביאור 31- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2015					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
נתונים					
סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל	מחירים מצוטטים בשוק פעיל
		משמעותיים רמה 3	משמעותיים רמה 2	אחרים רמה 1	
-	1.3	1.3	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות
-	4.1	4.1	-	-	

31 בדצמבר 2014					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
נתונים					
סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל	מחירים מצוטטים בשוק פעיל
		משמעותיים רמה 3	משמעותיים רמה 2	אחרים רמה 1	
-	3.4	3.4	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות
-	4.1	4.1	-	-	

ג. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך השנים 2015 ו-2014 לא היו העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.

ביאור 31ג – שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2015 (1)				רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽¹⁾			
מכשירים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	סילוקים	רכישות	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2015	שמומשו וטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽¹⁾		
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים :							
(0.1)	0.2	(4.3)	0.1	0.8	3.6	חוזי מטבע חוץ	
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית שקל - מדד	
(0.1)	0.2	(4.3)	0.1	0.8	3.6	סך כל הנכסים	
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :							
1.1	1.1	(5.8)	-	4.3	2.6	חוזי ריבית שקל - מדד	
1.1	1.1	(5.8)	-	4.3	2.6	סך כל ההתחייבויות	

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

רווחים (הפסדים) בשנת 2013 שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014 (1)				רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽¹⁾			
מכשירים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	סילוקים	רכישות	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014	שמומשו וטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽¹⁾		
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים :							
0.8	0.8	(4.2)	0.2	0.7	4.1	חוזי מטבע חוץ	
-	-	(0.3)	-	0.6	(0.3)	חוזי ריבית שקל - מדד	
0.8	0.8	(4.5)	0.2	0.7	3.8	סך כל הנכסים	
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :							
4.3	4.3	(5.0)	-	0.1	9.2	חוזי ריבית שקל - מדד	
4.3	4.3	(5.0)	-	0.1	9.2	סך כל ההתחייבויות	

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן ריבית". רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

ביאור 31ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2015				
ממוצעים	טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
1.79%	1.05%-7.45%	0.2	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים חוזי מטבע חוץ התחייבויות
2.32%	0.1%-7.2%	1.1	ריבית צמודה למדד	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: היוון תזרימי מזומנים חוזי ריבית שקל - מדד
31 בדצמבר 2014				
ממוצעים	טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
2.05%	1.25%-5.71%	0.8	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים חוזי מטבע חוץ התחייבויות
0.74%	(0.20%)-4.04%	4.3	ריבית צמודה למדד	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: היוון תזרימי מזומנים חוזי ריבית שקל - מדד

ביאור 31ה - מידע בדבר רגישות מדידות השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים

לשם מדידת שוויים ההוגן של נכסים והתחייבויות שנכללו ברמה 3, משתמש הבנק בטכניקת הערכה של היוון תזרימי מזומנים. שיעור ההיוון המשמש את הבנק מורכב מריבית חסרת סיכון הנצפית בשוק, כגון: ריבית ליבור, ריבית בנק ישראל וריבית של אג"ח ממשלתית בתוספת פרמיית הסיכון המשקפת את סיכון האשראי של הצד הנגדי והנקבעת בהתאם להנחות הבנק. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי מן הערך בו הוצגה.

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו**

חברות אם, בעל שליטה וחברות בנות

א. יתרות*

31 בדצמבר 2015												
בעלי עניין (1)												
מחזיקי מניות						מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה						
אחרים (7)		העסקה		אחרים (5,6)		נושאי משרה (4)		אחרים (3)		בעלי שליטה (2)		
יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר	
-	-	43.4	43.4	3.5	2.3	-	-	69.4	17.9	579.5	579.5	נכסים
2.1	1.3	16.1	-	5.7	4.4	2.5	2.1	-	-	-	-	פקדונות בבנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
2.1	1.3	16.1	-	5.7	4.4	2.5	2.1	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו
-	-	-	-	8.2	6.3	-	-	-	-	37.8	6.1	נכסים אחרים - חייבים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרים ויתרות חובה
2.9	1.1	-	-	106.8	61.2	16.2	4.9	-	-	55.7	4.0	התחייבויות
-	-	-	-	3.0	1.8	-	-	17.1	17.1	193.8	27.3	פקדונות מובנים
-	-	-	-	245.8	163.4	-	-	-	-	208.6	206.6	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	0.4	-	12.2	12.2	-	-	84.2	47.2	התחייבויות אחרות -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	377.8	377.8	זכאים אחרים ויתרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות (כלול בהון) (8)
0.6	0.5	-	-	3.0	1.6	2.1	1.2	-	-	14.8	13.9	סיכון אשראי במכשירים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיננסיים חוץ מאזניים (9)

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור – כהגדרתו בסעיף 80ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 80ד. (1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי- בהתאם לסעיף 80ד. (2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושא משרה – בהתאם לסעיף 80ד. (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) בהתאם לסעיף 80ד. (4) בהוראות הדיווח לציבור.
- (6) מזה: סך הכל נכסים לתאריך המאזן בסך 10.6 מיליון ש"ח וסך הכל התחייבויות לתאריך המאזן בסך 224.1 מיליון ש"ח, בגין תאגידי, שאדם או תאגיד, שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לעיל לפי חוק ניירות ערך, מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (7) בהתאם לסעיף 80ד. (8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (8) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (9) סיכון אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.
- (10) על בסיס היתרות לסופי החודשים.

*למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 32. ה להלן.
**מתכונת הגילוי בביאור עודכנה בהתאם לחוזר בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, ראה גם ביאור 4.ג.1.

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)**
א. יתרות* (המשך)

31 בדצמבר 2014										
מי שהיה בעל עניין		בעלי עניין								
בעת שנעשתה העסקה		מחזיקי מניות								
		בעלי השפעה								
אחרים		אחרים (2)		אנשי מפתח ניהוליים (1)		מהותית או שליטה		בעלי שליטה		
יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה ליום	היתרה ליום	יתרה ליום	היתרה ליום	יתרה	היתרה	
ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	31	31	31	31	ליום 31	ליום 31	
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	
(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	
43.4	43.4	3.5	2.4	-	-	67.1	64.4	615.5	242.9	נכסים
0.3	0.3	17.6	17.2	2.4	2.1	-	-	-	-	פקדונות בבנקים
-	-	(0.1)	(0.1)	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
0.3	0.3	17.5	17.1	2.4	2.1	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	9.2	5.1	-	-	-	-	66.9	27.9	אשראי לציבור, נטו
-	-	70.7	47.9	19.3	11.4	-	-	11.4	9.7	נכסים אחרים - חייבים
-	-	12.6	12.1	-	-	17.8	13.3	102.0	42.1	אחרים ויתרות חובה
-	-	249.1	246.9	-	-	-	-	210.0	208.1	התחייבויות
-	-	0.4	0.3	14.5	14.5	-	-	75.9	73.0	פקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	377.8	377.8	פקדונות מבנקים
0.1	0.1	8.6	8.5	1.3	1.2	-	-	14.7	12.5	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	זכאים אחרים ויתרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות (כלול בהון) (4)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סיכון אשראי במכשירים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיננסיים חוץ מאזניים (5)

- (1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
 (2) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (3) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
 (4) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.
 (5) סיכויי אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 32.ה להלן.
 ** מתכונת הגילויי בביאור לשנת 2015 עודכנה בהתאם לחוזר בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, ראה גם ביאור 1.ג.4. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)**
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
בעלי עניין (1)				
מחזיקי מניות				
אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2)	
(5.9)	-	0.1	(2.7)	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (***)
20.2	-	-	(3.9)	הכנסות שאינן מריבית
(0.1)	(9.6)	-	(95.3)	הוצאות תפעוליות ואחרות (****)
14.2	(9.6)	0.1	(101.9)	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
בעלי עניין				
מחזיקי מניות				
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	בעלי השפעה מהותית או שליטה		בעלי שליטה
		בעלי השפעה	מהותית או שליטה	
(11.3)	-	2.4	(0.1)	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (***)
19.4	-	-	56.6	הכנסות שאינן מריבית
(0.4)	(12.3)	-	(104.4)	הוצאות תפעוליות ואחרות (****)
7.7	(12.3)	2.4	(47.9)	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				
בעלי עניין				
מחזיקי מניות				
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	בעלי השפעה מהותית או שליטה		בעלי שליטה
		בעלי השפעה	מהותית או שליטה	
(16.1)	(0.1)	1.3	(4.1)	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (***)
15.5	-	-	3.0	הכנסות שאינן מריבית
(0.4)	(15.6)	-	(95.1)	הוצאות תפעוליות ואחרות (****)
(1.0)	(15.7)	1.3	(96.2)	סך הכל

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה 32.ה להלן.
** מתכונת הגילוי בביאור לשנת 2015 עודכנה בהתאם לחוזר בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, ראה גם ביאור 4.ג.1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

*** פירוט בביאור 35.ד.
**** פירוט בביאור 35.ג.

הערות בעמוד 240

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)**

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין מהבנק*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
בעלי עניין (1)				
מחזיקי מניות				
אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2)	
-	7.0	-	-	בעלי עניין המועסקים בבנק
-	9	-	-	סך ההטבות
-	2.6	-	-	מספר מקבלי ההטבות
-	15	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
-	-	-	-	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות
0.1	-	-	95.3	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
1	-	-	1	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
בעלי עניין				
מחזיקי מניות				
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	מהותית או שליטה משותפת	בעלי שליטה	
-	9.8	-	-	בעלי עניין המועסקים בבנק
-	9	-	-	סך ההטבות
-	2.5	-	-	מספר מקבלי ההטבות
-	17	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
-	-	-	-	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות
0.4	-	-	104.4	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
1	-	-	1	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				
בעלי עניין				
מחזיקי מניות				
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	בעלי השפעה מהותית או שליטה	בעלי שליטה	
-	12.9	-	-	בעלי עניין המועסקים בבנק
-	10	-	-	סך ההטבות
-	2.7	-	-	מספר מקבלי ההטבות
-	17	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
-	-	-	-	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות
0.4	-	-	95.1	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
1	-	-	1	סך ההטבות
-	-	-	-	מספר מקבלי ההטבות

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ה.32 להלן.

** מתכונת הגילוי בביאור לשנת 2015 עודכנה בהתאם לחוזר בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, ראה גם ביאור 4.ג.1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

הערות בעמוד 240

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

הערות לשנת 2015:

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור- כהגדרתו בסעיף 80.ד בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם- בהתאם לסעיף 80.ד(1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי- בהתאם לסעיף 80.ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה – בהתאם לסעיף 80.ד(3) בהוראות הדיווח לציבור
- (5) בהתאם לסעיף 80.ד(4) בהוראות הדיווח לציבור.

הערות לשנים 2013-2014

- (1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
- (2) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

ביאור 32 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

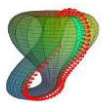
ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות של הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

	2013	2014	2015	
א. בגין נכסים				
מאשראי לציבור	0.1	0.1	-	
מפקדונות בבנקים	4.8	7.9	2.3	
ב. בגין התחייבויות				
על פקדונות הציבור	(0.3)	(0.1)	-	
על פיקדונות מבנקים	(1.4)	(1.0)	(1.6)	
על כתבי התחייבות נדחים	(22.2)	(15.9)	(9.2)	
סך כל הכנסות ריבית, נטו	(19.0)	(9.0)	(8.5)	

*למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 32.ה להלן.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים הנהוגים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק. היתרות עם צדדים קשורים אינן מובטחות למעט הלוואות משכנתא והלוואות למימון המובטחות בשיעבוד על הנכס הממומן. לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

25 בפברואר 2016

הצהרת אקטואר – מר אליאור וייסברג

נתבקשתי על ידי בנק אוצר החייל בע"מ להעריך את התחייבויותיו בגין מענקי ותק, פדיון ימי מחלה, פיצויים ופיצויים מוגדלים, נופש והטבות לפנסיונרים ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן – "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל. פרט לביצוע הערכה אקטוארית זאת אין לי קשרים עסקיים עם הבנק, עם בעל עניין בבנק או עם בן משפחה של בעל עניין, עם חברה בת של הבנק או עם חברה קשורה לבנק. עבודתי לא לוותה בהגבלות ובהתניות שהיה בהן כדי להשפיע עליה או להטותה.

אני משמש כאקטואר חיצוני של הבנק החל משנת 2001. אני בעל תואר במתמטיקה וסטטיסטיקה, חבר באגודה האקטוארית האנגלית ובאגודת האקטוארים בישראל, בעל 35 שנות ניסיון בתחום הערכות אקטואריות. אני נותן שירותי אקטואריה לחברות גדולות במשק ובכללן משטרת ישראל, חברת החשמל, רשות שדות התעופה, נמל אשדוד, בנק המזרחי וחברות רבות אחרות.

היקף חוות הדעת האקטוארית

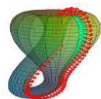
1. לצורך חישוב ההתחייבות של התאגיד הבנקאי, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויית את הנתונים האמורים לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
2. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על הנתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
3. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוט המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 4 להלן.

חוות הדעת

4. הערכתי את ההתחייבות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים.
5. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בסעיפים 1 ו-2 לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
6. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
7. ההתחייבות המופרטת בדיון וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין מחויבויות שונות של הבנק לעובדיו, כמתואר בחוות דעתי המפורטת.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015.

_____	אליאור וייסברג	25/02/2016
חתימה	שם האקטואר	תאריך

לכבוד

בנק אוצר החייל בע"מ
 רחוב מנחם בגין 11
 רמת – גן 52521

**הנדון: הערכה אקטוארית בהתאם להוראות המפקח על הבנקים
 בנושא זכויות עובדים בבנק אוצר החייל – לתאריך 31 בדצמבר 2015**

כללי

1. הערכה אקטוארית זו הוכנה לבקשתו של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק") לצורך יישום הנחיות בנק ישראל בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההערכה כוללת חישובים אקטואריים של התחייבויות שונות לעובדים, למסיימים עבודתם ולגמלאים, לצורך הכללתם בדוחות הכספיים, ל-31 בדצמבר 2015.
2. ההנחות האקטואריות בבסיס החישובים הן בגישת best estimate ולא שמרניות, כלומר – מטרת ההערכה להציג תחזיות מדויקות ככל האפשר. תוצאות דומות (אך לא זהות) היו יכולות להתקבל ע"י בחירת הנחות אחרות בטווח סביר.
3. דוח זה מפרט את הנתונים, ההנחות ושיטות העבודה בהם עשינו שימוש. הדוח כולל טבלאות מסכמות של הנתונים הרלוונטים השונים ופירוט המחויבויות השונות.

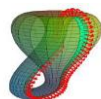
4. פירוט קבוצות העובדים הקיימות בבנק ליום 31 בדצמבר 2015:

- 4.1 **עובדים פעילים** – קבוצה זו מהווה את כל העובדים המועסקים על ידי הבנק נכון ליום ההערכה האקטוארית. קבוצה זו נחלקת ל-4 תתי קבוצות:
 - 4.1.1 **עובדים זמניים** – עובדים חדשים בבנק אשר תקופת העסקתם המרבית הינה עד 4 שנים (לאחר תקופה זו עובדים אלו מסיימים את עבודתם או הופכים לעובדים קבועים).
 - 4.1.2 **עובדים קבועים** – עובדים קבועים אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק ובין ארגון עובדי הבנק.
 - 4.1.3 **עובדים בחוזה אישי** – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
 - 4.1.4 **עובדים בכירים בחוזה אישי** – חברי הנהלת הבנק, אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
- 4.2 **פנסיונרים** – עובדים שפרשו מהבנק. קבוצה זו נחלקת ל-3 תתי קבוצות:
 - 4.2.1 **פנסיונרים לפי חוק** – עובדים שפרשו בגיל הפרישה הקבוע בחוק.
 - 4.2.2 **פנסיונרים בפרישה מוקדמת** – עובדים שפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.
 - 4.2.3 **שארים** – בן/בת זוגו של הפנסיונר/רית.
5. קבלתי מהבנק מסמך ובו מיפוי של ההסכמים והנוהגים בבנק. בנוסף קיימתי עם אנשי החטיבה לחשבונאות פגישות ושיחות נוספות להבהרת מהות ההטבות השונות.

להלן פירוט ההטבות עבורן בוצעה ההערכה האקטוארית:

6. פדיון ימי מחלה צבורים

- נהלי הבנק, מגדירים כללי זכאות לקבלת פדיון בכסף של ימי מחלה שלא נוצלו במועד פרישה לגמלאות בגיל הפרישה לפי החוק. עובדים זכאים ל-25 ימי מחלה בשנה. אין תקרה לימי המחלה הצבורים. בעת הפרישה ניתן על פי ההסכמים בבנק לקבל מענק בגין יתרת ימי המחלה שלא נוצלה. המענק הינו פונקציה של אחוז הניצול.

7. מענק ותק

- 7.1. עובדים פעילים זכאים למענק חד פעמי עם השלמת 20 שנות עבודה.
- 7.2. עבור כל עובד מחושבת המחויבות בהתחשב בהסתברות להשלים 20 שנות עבודה בבנק (תוך התחשבות בלוחות תמותה ונכות ובשיעורי עזיבה חזויים).
- 7.3. המחויבות נצברת באופן לינארי לאורך 20 שנות העבודה הנדרשות לקבלת המענק.
- 7.4. זכאים למענק רק עובדים פעילים שמגיעים לוותק הרלוונטי לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.
- 7.5. גובה המענק כולל מרכיב קבוע ומרכיב הנגזר משכרו של העובד וכולל צפי לעליית השכר הריאלית השנתית.

8. הטבות לפנסיונרים

- 8.1. עובדים המסיימים עבודתם בבנק אשר מוגדרים במסגרת הפרישה כגמלאים של הבנק, זכאים להטבות כספיות בכל שנה. הטבות אלה כוללות: תלושי ביגוד, שי לחג, נופש שנתי ומינוי לתיאטרון.
- 8.2. החישוב האקטוארי מבוצע הן עבור הפנסיונרים של הבנק, והן עבור עובדי הבנק, בגין האפשרות שיהנו מהטבות אלו בעתיד.
- 8.3. המחויבות עבור עובדים נצברת באופן לינארי לאורך שנות העבודה.
- 8.4. ההטבות משולמות לפנסיונרים או לשארים עד יום מותם.
- 8.5. ההנחה היא ששווי ההטבות יוצמד למדד ללא עלייה ריאלית בשוויין.

9. פיצויים

עובדים

התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מכוסה החל משנת 1994 על ידי הפקדות חודשיות סדירות על שם העובדים בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. הסכומים שהופקדו על שם העובדים לכיסוי מחייבות זו אינם כלולים במאזן הבנק מכיון שאינם בשליטת הבנק. החבות עד שנת 1994 וחלק מהחבות לפיצויים בשיעור של 8.33% / 2.33% מן השכר לפיצויים מופקד באופן שוטף בהפקדה נפרדת על שם העובד. ההתחייבות הכלולה בדוחות משקפת את מחויבותו של הבנק בגין חלק זה.

- 9.1. עובד שהתפטר יקבל את הכספים שנצברו לזכותו בקופת הפיצויים.
- 9.2. עובד בעל ותק של שנה ומעלה שפוטר מעבודתו יהיה זכאי לפיצויי פיטורין כנדרש בחוק פיצויי פיטורין.

בכירים

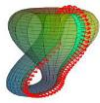
עם סיום ההעסקה בבנק, זכאים נושאי משרה בהסכם העסקה אישי לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרם האחרון בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתם או ערך פדיון הפיצויים, כגובה ביניהם. במקרה של פיטורין יהיה זכאים לעוד 100% משכרם האחרון.

10. פיצויים מוגדלים

בגין עובדים פעילים שבהתאם להערכת ההנהלה, צפוי שיפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק, במסלול פיצויים מוגדלים, חושבה התחייבות בהתבסס על צפי הפיצויים שישולמו ו על ניסיון העבר.

11. מענק נופש

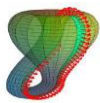
במלאת לעובד 25 שנות ותק זכאים העובדים הפעילים ובני זוגם להשתתפות בנופש שנתי המאורגן על ידי הבנק במימון מלא של הבנק.

הנחות, שיטות עבודה ומתודולוגיה אקטוארית

12. הנחות החישוב:

- 12.1 **שיעור ההיוון** – שיעור ההיוון להטבות לעובדים חושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בארה"ב בדירוג AA, על פי הוראות המפקח על הבנקים.
- 12.2 **שיעור תמותה ונכות** – מבוססים על לוחות תמותה ב' של חברות הביטוח.
- 12.3 **שיעורי עזיבה** – שיעורי העזיבה חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי העזיבה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים ומבוססים על מידע שנאסף בבנק ונתוני עזיבה החל משנת 2009.
- 12.4 **גיל פרישה** - גברים ונשים - 67.
- 11.5 **שיעורי הגידול בשכר** – שיעורי הגידול בשכר חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי גידול השכר מבוססים על מידע שנאגר בבנק וכולל נתוני גידול בשכר עובדים קבועים זמניים משנת 2009.
- 12.6 **עלות ההטבה** – מוערכת על בסיס עלויות בפועל וכוללת תחזית לגידול ריאלי.
13. שיטת החישוב האקטוארית ששימשה כדי להעריך את ההתחייבות הינה שיטת יחידת הזכאות החזויה. לפי שיטה זו, ההערכה כוללת את כל ההטבות שצפוי כל עובד לקבל, נצברות על בסיס הקו הישר יחסית לוותק שנצבר בהשוואה לתקופת השירות הצפויה.

14. תוצאות ההערכה האקטוארית

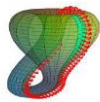
להלן ריכוז ההתחייבות האקטוארית:

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 בדצמבר 2015	
		הטבות לאחר פרישה
29.1	28.9	פיצויים
25.8	26.6	הטבות לפנסיונרים
14.5	12.7	מענק מחלה
		הטבות אחרות לזמן ארוך
3.5	3.3	מענק ותק
15.9	16.5	נפש 25 שנה
88.8	88.0	סך הכל

15. הערכה אקטוארית זו מסכמת פרטים חשבונאיים ואקטואריים הקשורים בהתחייבות של הבנק לעובדים במהלך שנות עבודתם ולאחר שיימו עבודתם בבנק בעתיד. הביאורים האקטואריים המצורפים לתאריכים השונים מצורפים לדוח זה. העבודה הוכנה על פי הנחיות וסטנדרטים חשבונאיים ואקטואריים מקצועיים מקובלים לעבודות מסוג זה.

בכבוד רב,

אליאור וייסברג
אקטואר

נספח א' – ניתוחי רגישות

להלן ניתוחי רגישות לסכום ההתחייבות ביחס לשינוי של 1% בריבית להיוון, בשיעור עליית השכר ובשיעורי העזיבה

רגישות לשינויים בשיעורי העזיבה		רגישות לשינויים בשיעורי ההיוון		התחייבות אקטוארית ליום 31 בדצמבר 2015		הטבות לאחר פרישה	
קיטון ב-1% השינוי	גידול ב-1% השינוי	קיטון ב-1% השינוי	גידול ב-1% השינוי	אחוז השינוי	גידול ב-1% השינוי	פיצויים	הטבות לפנסיונרים
(23.9%)	22.8%	16.6%	6.6	(8.3%)	(2.4)	28.9	26.6
(6.9)	6.6	4.8	6.6	(16.9%)	(4.5)	26.6	12.7
7.9%	(1.7)	6.1	(1.7)	(12.6%)	(1.6)	12.7	3.3
16.5%	(1.7)	2.0	(1.7)	(6.1%)	(0.2)	3.3	16.5
2.1	6.6	6.1	0.2	(6.7%)	(1.1)	16.5	88.0
(13.4%)	6.6	15.7%	0.2	(11.1%)	(9.8)	88.0	
2.1	(1.7)	2.0	(1.7)				
(1.4)	(1.7)	14.2	(1.7)				
2.2%	1.9	16.1%	14.2				
1.6%	1.9	14.2	14.2				

רגישות לשינויים בשיעורי התגמול		התחייבות אקטוארית ליום 31 בדצמבר 2015		הטבות לאחר פרישה	
קיטון ב-1% השינוי	גידול ב-1% השינוי	אחוז השינוי	גידול ב-1% השינוי	פיצויים	הטבות לפנסיונרים
(8.3%)	16.3%	4.7	28.9	26.6	12.7
(2.4)	4.7	5.7	26.6	12.7	3.3
(15.8%)	5.7	2.0	12.7	3.3	16.5
(4.2)	2.0	0.2	3.3	16.5	88.0
(12.6%)	15.7%	0.2	16.5	88.0	
(1.6)	2.0	1.1	12.7		
(6.1%)	0.2	6.1%	3.3		
(0.2)	6.1%	1.1	16.5		
(6.7%)	1.1	6.7%	16.5		
(1.1)	6.7%	1.1	16.5		
(9.5)	13.7	15.6%	88.0		
(10.8%)	13.7	15.6%	88.0		